

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 8
- 14. mai 1997
- Uke 20
- 22. årgang

1200 KRONER PER VEKTTALL

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

– **DET BLIR DYRT** å ta videreutdanning ved avdeling for lærerutdanning ved høgskolen dersom avdelingsstyret får det som de vil. prislappen er på 1200,- kroner per vektall.
– Vi frykter at studenter ikke får den utdanninga de ønsker seg, sier Elizabeth Bergvoll og Thomas Nordgård i Studentutvalget

SIDE 6-7

ARTHUR

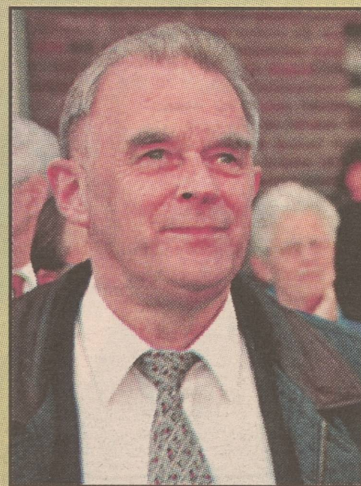

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

NORDNORSK HUMORS FAR fikk sin egen byste på sin 60-årsdag.

SIDE 23

HISTORIE GF

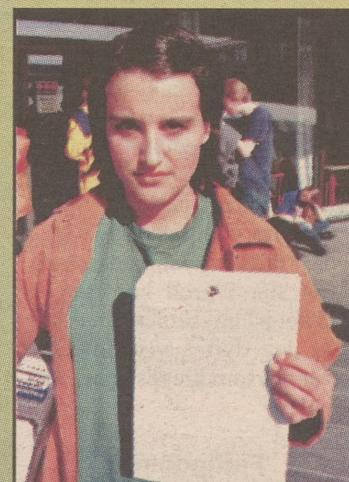
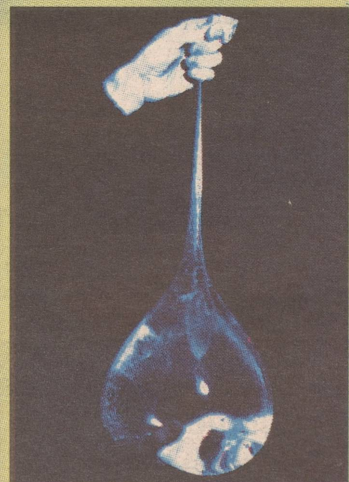

FOTO: BØRGE IVERSEN

FAGUTVALGSLEDER Marit Martinsen etterlyser informasjon om omlegginga på historie grunnfag.

SIDE 9

KONDOMER

ARKIVFOTO

KONDOMER er ingen ny oppfinnelse. Les om den ærefulle historien.

SIDE 24-25

Utdanningsbedrifter

At høgskolen krever 1200 kroner per vektall for videreutdanning er bare en av flere indikatorer på den økende bedriftstenkningen innen det norsk utdanningssystemet.

ILL: MARTIN TJERSLAND

Flest mulig studenter for minst mulig penger synes å være målen, men er det den rette måten å sikre kvalitet på? Å ta videreutdanning har vært rost opp i skyene fra politisk hold. Jaglands politiske vyer om livslang læring står i grell kontrast til vedtaket på høyskolen. Det skal koste deg dyrt å vise initiativ utover det som kreves som minstemål.

Fattigdom

Nå er det soleklart at avdelingsstyret for Avdeling for lærerutdanning ved Høgskolen har latt kroner og øre gått foran alt som heter sunt folkevett. Kvalitet har tapt kampen mot økonomi. Ja, så tungveiende var økonomispørsmålet at til og med studentrepresentantene stemte for

vedtaket i Avdelingsstyret for Avdeling for lærerutdanning. Det sier sitt, selv om det er høyest betenkelig at de stemte for i den tro at dette var vanlig praksis på andre høyskoler. I virkeligheten er det bare i Bodø man har tydd til denne varianten.

Vedtaket på høyskolen er et resultat av rein og skjær fattigdom. Stadige kutt på budsjettet har krevd sitt, det sier seg selv at 25% kutt i de siste årenes budsjetter for Lærerutdanninga det får konsekvenser, og de rammer studentene - som vanlig. Lærerutdanning har tapt den interne budsjettkabal på Høgskolen, noe som igjen kan spores tilbake til trangere budsjett-rammer for Høgskolen generelt. Imidlertid er dette ikke et isolert tilfelle.

Dette passer inn i en stadig sterkere trend mot å se på utdanningsinstitusjoner som bedrifter som produserer eksamenskandidater.

På flere plan

Effektiviseringstanken ser man også i den videregående skole. Her i Troms er flere videregående skoler i harnisk etter at Fylkestinget i regi av Fylkesutdanningsjefen Arnljot Næss har valgt å legge ned sentrale klasser ved videregående skoler i distriktet, for så å opprette klasser i Tromsø. Skoler som Finnesnes videregående og Ibestad videregående har lidd store tap. Og begrunnelsen? Det er for dyrt å ha klasser ute i distriktene. Hensynet til distriktstenkning og kvalitetene ved å ha

mindre skoler har tapt.

Harde bud

Det er ikke bare på Høgskolen man merker resultatene av denne tenkningen. Også på universitetet har den gjort seg gjeldene. Forslaget ved Universitetet i Bergen om å frata hovedfagsstudentene retten til å studere dersom de ikke holder seg innenfor normert studietid er et illustrerende eksempel. Dermed er det svært harde betingelser med lite slingsringsmonn i privatlivet.

At det er så dyrt å oppta lån i studentenes egen bank, Lånekassa, at man velger å refinansiere lånene ved å ta opp lån i private banker fordi renta er lavere, er et annet symptom på at det er hardt å være student i

dagens Norge. Lånekassa er til for å fremme retten til utdanning for alle og skal ikke utelukkende tenke som en privat profittbasert bank. Da er det tragikomisk at folk heller velger å ta opp lån i private banker enn å opprettholde lånet i Lånekassa.

Økonomi som målestokk

Effektiviseringstanken står i sterk kontrast til hva som venter en ute i arbeidslivet. Arbeidsgivere vil ha mer enn studenter som har tilbrakt de siste årene på lesesalen i kamp om tiendepener for å bli ferdig raskest mulig. De vil ha engasjement og perspektiv. Og det får man ikke dersom man utelukkende tenker på studenter som et produkt; et produkt man kan masseprodusere med økonomi som målestokk.

Utopia
Studentavis i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utopia@list.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utopia>
ISSN: 0806-9611

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonym. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Ansvarlig redaktør: Martin Tjersland
Nyhetsredaktør: Marit Helene Stensen
Kulturredaktør: Marte Holmemo
Deskansvarlig: Siri Vaggen Olsen
Fotoansvarlig: Åsgeir Johansen
Redaksjonssekretær: Lise Swensen
Internettansvarlig: Per Steinar Moen

Redaksjonen: Magnus Clough, Vegard Bønes, Thomas Harris, Jan Martin Berg, Ola Bratlie, Rune Sævik, Elin Haugdal, Elin Førsund, Stine Eidissen Bya, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kristine Halle, Lars Åke Andersen, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Jarle Stunner, Kjersti Nielsen, Ragnhild Emberland, Marit Bugge, Sondre Knutsen, Åse Katalin Macsali, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Barnes, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen og Kristian Misund.

Trykk og opplag: Bladet Tromsø, i et opplag på 5000

Annonsepris: Kontakt oss for tilbud

Neste deadline: 22. mai 1997

Neste utgivelse: 28. mai 1997

Den politiske strek

Humor er et mektige våpen og tegnebord har opp gjennom tiden vært sagnomsuste slagmarker.

U Åsgeir Johansen

Den politiske tegningskunst har omgitt oss lenge, og de færreste ivrige avislesere kan vel unnvære sine yndlingtegners ironiske innblikk i politikkens verden. Dette har Utenriksdepartementet (UD) tatt konsekvensen av og har i et anfall av selvironi satt sammen en utstilling kalt «Norsk utenrikspolitikk i strek.»

Begynnelsen

På begynnelsen av 1800-tallet ble litografiet oppfunnet. Denne teknikken gjorde politiske kommentarer i form av tegninger lettere tilgjengelig for massene. Mens man før måtte arbeide med tre- og metalltrykk, gjorde litografiet det lettere å mangfoldiggjøre tegninger. Dette gjorde sine utslag i framveksten av tidsskrifter av typen «The Monthly Sheet of Caricatures» (1830) og «Punch» (1841). I Skandinavia har også den politiske tegningen stått høyt i kurs, og allerede i 1824 ble en samling av Henrik Wergelands karikaturer utgitt. Simplicimus var Tysklands svar på Punch og kom ut i 1896.

Karikaturen

Et av grunnprinsippene i den politiske tegning er symbolbruken, og mange av de symbolene som blir brukt i dag ble grunnlagt på 1800-tallet. Det beste eksemplet på dette er de amerikanske republikanernes elefant og demokratenes esel skapt av tegneren Thomas Nast. Den opprinnelige betydningen av disse symbolene er riktignok gått tapt da de i utgangspunktet skulle reflektere politiske begivenheter på 1800-tallet, men de fungerer like godt i dag. Karikatursens grunnteknikk ved å forstørre sitt offers mest fremstå-

ende trekk finnes det utallige eksempler på. Den franske mesteren av politiske tegninger, Honoré Daumier, sparte tid ved å kun angi kong Louis Philippes hode som en pære. På samme måte ser vi at norske tegnere tegner ofte kun en oppstoppernese når de skal tegne Carl I. Hagen.

Triviallitteratur

Etterhvert som den politiske forståelsen har økt, ser vi at den politiske tegning ikke nødvendigvis må stå på leder- eller kommentarplass. Også i det som man ofte avskriver som triviallitteratur dukker det opp dype politiske betraktninger. «Outland» av Berke Breathed er et godt eksempel på politisk kommentar i tegneserieformat. Tegneseriene har den fordelen at de står fritt til å dra poenget ut i sin ytterste, forskrudde konsekvens, mens avisens politiske tegnere som oftest har en redaksjonell linje å forholde seg til. Dette fenomenet finnes også i Norge: «Rita Bloid» av Knut Nærum er en absurd gjengivelse av Norges politiske liv. Selv om den tar utgangspunkt i samtidige begivenheter, gjengis disse i et forvrengt og forstørret format, og politikernes kvaliteter og laster blir likeltes forstørret: Carl I. Hagen portretteres uten hode og Erik Solheim gjengis som todimensjonal.

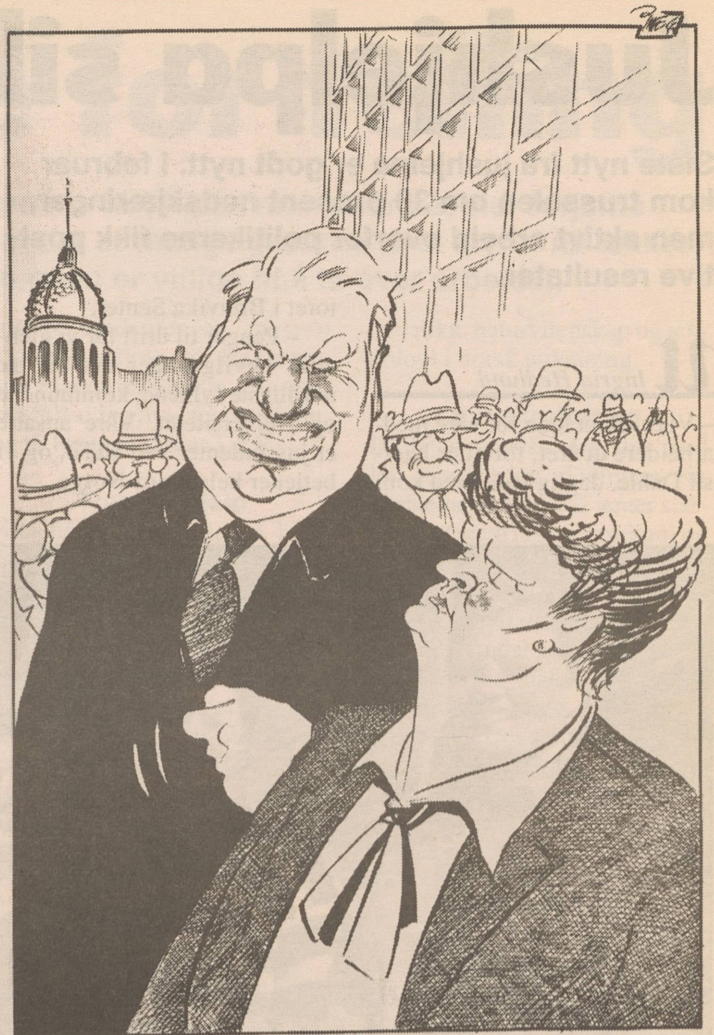
«Krokodillen»

Den politiske tegner må arbeide raskt og være klarsynt i sin oppfattelse av aktuelle situasjoner. Det er derfor disse tegningene kan si oss så mye om vår historie og samtid. Selvfølgelig lever ikke tegneren i et vakuum, så tegningene vil være farget av hennes personlige oppfatninger like mye som av tekstens innhold, men det forrin-

ger ikke verdien av humor som politisk kommentar. I Sovjetunionen var det i sin tid et tidsskrift som het «Krokodillen» som inneholdt politiske tegninger. Disse tegningene gjorde narr av den vestlige livsstil og uønskede elementer i den kommunistiske hverdag. Ikke ved å forby, men ved å kontrollere og sensurere bladets innhold gjorde kommunistpartiet det kunststykke å ufarliggjøre denne formen for politiske ytringer. Da har kommentaren gått over til å bli et maktmiddel, og et effektivt sådan.

Selvironi

Utstillingen «Norsk utenrikspolitikk i strek» tar for seg UD's arbeid ved å gjengi det i et historisk perspektiv, og tar utgangspunkt i unionsoppløsningen i 1905. Tegningene er ment å gi et bilde av departementets arbeidsområder og å gjengi hovedtrekk i norsk utenrikspolitikk. Utstillingen lykkes med disse mer seriøse målsettinger, samtidig som den er fandenivoldsk nok til å faktisk underholde. Bjørn Tore Godal sa under åpningen av utstillingen i Oslo at UD har større selvironi enn vi er klar over, og utvalget av tegninger i departementets regi gjør uttalelsen mer troverdig. Tegningene bærer preg av at kremen av norske avistegnere har fått boltre seg i et århundres politiske liv. Kjente kunstnere som Ragnvald Blix, Olaf Gulbransson, Pedro, Inge Grødum og mange flere forlyster ikke bare oss nordmenn. Et eldre engelsk par som var på utstillingen i Tromsø viste også en god porsjon selvironi der de lot seg more over sine aristokratiske landsmenn der de satt blant alle sine storviltstrofer og avskrev nordmenn som barbarer på grunn av vår hvalfangst.

– Oss presidenter imellom, fru Brundtland; hvordan får de demokratiet til å fungere uten opposisjon?

ILLUSTRASJON: INGE GRØDUM

DØDEN I FLANDERN:

– Hold opp mennesker! Jeg klarer det ikke lenger. (Simplicissimus 1917)

ILLUSTRASJON: RAGNVALD BLIX

– Der står det V-tegnet igjen!

– Nei, det er bare klokken som viser fem minutter på tolv.

ILLUSTRASJON: RAGNVALD BLIX

Jushjelpa sikret penger til drift

Siste nytt fra jushjelpa er godt nytt. I februar kom trusselen om 30 prosent nedskjæringer, men aktivt arbeid overfor politikerne fikk positive resultater.

U Ingrid Hedlund

– Vi er sikret lønn for våre medarbeidere ut året, forteller Kjersti Dahle, daglig leder ved kon-

toret i Breivika Senter.

– Penger til drift får vi gjennom bevilgninger fra de tre nordligste fylkene, kommunene og Universitetet. Våre ansatte er jusstudenter ved UiTø, og vi betjener hele Nord-Norge.

Hun forteller at studentene går inn for jobben med stor innsats:

– Store deler av arbeidet skjer på frivillig basis; mange jobber mer enn de 60 timene i måneden de er lønnet for, smiler Dahle. Det frivillige arbeidet i 96 utgjorde 35 prosent av alt Jushjelpa jobbet med, skyter medarbeider Ingulf Nordahl inn.

Jushjelpa søkte nylig etter

nye medarbeidere. Annonsen gav god respons, og til høsten starter de 6 nye.

– En slik jobb gir et stort fortrinn for framtidige jurister. I et teoretisk studium med bare 6 ukers praksis i løpet av 3. avd. er det langt mellom glimtene av det praktiske arbeidet som jurister. Mange studenter har gitt uttrykk for at møtet med klientene har gitt dem gode personli-

ge erfaringer, forteller Kjersti Dahle.

Kontoret holder åpent i sommer og venter mange klassiske boligrettslige saker når problemene med depositum fra vriene huseiere melder seg.

– I fjor behandlet vi 233 saker for leietakere, og venter omtrent det samme tallet i år. Den største andelen saker er familierett: I fjor hadde Jushjelpa 291 saker med samboeravtaler, skilsmisser, økonomisk stønad og barnerett.

Det totale tallet er 1929 henvendelser for 1996. Vi regner med at det ikke vil bli store endringer der heller, sier Dahle.

– Selv om vi tilbyr gratis rådgiving for hele landsdelens befolkning, er studentene i stort flertall. Deres økonomiske situasjon fører til at vi er en god støttespiller, spesielt i leiesaker, hevder hun.

Ofta kan samtaler med Jushjelpa hindre at en problemstilling havner i retten. Man får råd om rett framferd, og kan dermed handle klokere enn uten bistand.

Kjersti Dahle avslutter med en oppfordring til å bruke Jushjelpa ved store og små juridiske spørsmål:

– Vi er her for å hjelpe!

Et knippe jushjelpere: f.v Kjersti Dahle, Beate Kollstrøm, Aina Haugaløkken, Ingulf Nordahl, Lene Antonson, Nina Schjoldager og Aslak Førde.

FOTO: VEGARD BØNES

Sjarmoffensiv fra DEBUT-uka

– Vi trenger en masse faddere til høstens DEBUT-uka, sier styringsgruppa til den fjerde og til nå største DEBUT-uka i historien.

U Per Steinar Moen

Fadderne skal losje ferskere studenter gjennom en hektisk debutteringsperiode som student. Selv om dette innebærer visse forpliktelser, vil også fadderne få store fordeler under den seks dager lange uka i august.

– Hvis vi ser bort i fra den klassiske t-skjorten til DEBUT-uka, vil alle fadderne få rabatter på konsertarrangementene og det vil bli arrangert spesielle fester for faddere og "fadderbarn", sier Kristian Wengen i styringsgruppa.

Stort arrangement

Styringsgruppa har allerede nå begynt den tidkrevende planleggingen et slikt arrangement innebærer.

– Vi har faktisk kommet ganske langt i planleggingen, vi har oversikt over hva som skjer de forskjellige dagene og vi har allerede grovinnvalgt hvilke funksjonærer som skal jobbe med hva, sier Stein Lian. Han er representant for TSI i den store styringsgruppa som utgjør DEBUT-ukas øverste organ.

Når det gjelder funksjonærer er be-

hovet så godt som dekket, allerede fire måneder før DEBUT-uka tar til.

– DEBUT-uka blir denne høsten seks dager istedenfor fire dager. Det er altså 50% flere dager, og 50% mer moro, de-duserer Kristian Wengen.

Samspill

DEBUT-uka er et samarbeid mellom administrasjonen og mange studentorganisasjonene på universitetet.

– Alle de større studentorganisasjonene tar årets DEBUT-uke mer alvorlig enn hva de har gjort tidligere, hvis vi ser bort fra det desinformerte Studentstyret som selv faktisk har vedtatt å ikke jobbe med DEBUT-uka i det hele tatt, sier et samstemt styringsgruppe.

Faglig moro

DEBUT-uka kommer i år til å legge stor vekt på den såkalte faglig-sosiale profilen. De ønsker at fakultetene (som instituttene skal kalle seg fra høsten av) skal ta en større del av arrangementet.

Men DEBUT-uka er mer enn fadderordning og faginformatjon. Det vil bli arrangert en mengde rent sosiale arran-

gementer som fester og konserter under hele DEBUT-uka.

For alle

Dessuten ønsker styringsgruppa atter en gang å presisere at DEBUT-uka er en uke for alle sammen, og ikke bare de som nettopp har tatt fly fra det store sørland og parkert soveposen sin i bombe-

rommet.

– Vi har et godt tilbud til alle studentene, og vi håper å komme over de til tider skarpe sosiale grensene som vi finner i studentmiljøet her, sier Stein Lian i styringsgruppa.

– Så gled dere, oppfordrer DEBUT-uka-gjengen.

Margrete, Pål, Martin, Anita og Eidi Ann trenger faddere til høstens DEBUT-uke

FOTO: VEGARD BØNES

Jentegruppa nede for telling

Forjente Pans Tandberg er spent på Jentegruppas framtid, etter at styret nå trekker seg. Margrete Allern Brose er en av de som tenker å ta over.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

– Alle i styret i Jentegruppa har holdt på i mange år nå, sier forjente Pans Tandberg, Hun tror at det er mange grunner til at styret nå takker for seg, og er spent på om noen er villige til å ta over arbeidet.

U Martin Tjersland

– Flere av oss begynner på hovedfag nå, og arbeidet med Jentegruppa krever veldig mye tid, fortsetter hun.

To likestillingspriser

Jentegruppa ved Institutt for matematiske realfag startet opp for andre gang i årskiftet 1992-93. Da hadde foreningen vært uaktiv som noen år. Da foreningen ble først dannet var målsettingen lik dagens, nemlig å ta vare og beholde de få jentene som begynte på IMR. Siden da har foreningen mottatt universitetets likestillingspris to ganger. I de siste årene har Jentegruppa blitt bedre organisert, og gjort en betydelig innsats for rekruttering til IMR generelt. Blant annet har de reist rundt til alle videregående skoler i Troms og Finnmark for reklamere for realfagene ved universitetet

Betyr mye

Det har lenge sett ut som om Jentegruppa kommer til å legges ned, men nå har yngre krefter meldt sin interesse.

Margrete Allern Brose (20) studerer K140, MA102 og MA111. Hun jobber i disse dager med å få med seg flere nye studenter inn i Jentegruppa.

– Jentegruppa betyr mye for rekrutteringen til IMR. Det er viktig for studiemiljøet å ha

mange studenter og en jevn kjønnsfordeling på instituttet, sier Margrete, som for tida også er i full sving med forberedelse til høstens Debut-UKE.

Trenger hjelp

Hun håper imidlertid på hjelp fra administrasjonen når det gjelder reisingen rundt til alle videregående skoler.

– Jentegruppa har mottatt økonomisk støtte fra sentrale hold til dette arbeidet de siste åra, men det administrasjonen kanskje glemmer er at dette går utover studiene. Vi trenger også hjelp til selve reisevirksomheten, understreker Margrete Allern Brose. Hun får støtte fra Pans Tandberg:

Aktiv forening

– Arbeidet med rekruttering har vært vår viktigste oppgave den siste tida, sier Pans. Denne aktiviteten har imidlertid vært vel tidkrevende og gått på bekostning av studier.

– Alle vi i styret er aktive også på andre områder. Noen jobber ved siden av studiene, andre er med i andre frivillige prosjekter. Økonomisk støtte fra administrasjonen er bra, men altså ikke nok, legger hun til.

Selv sitter hun i Universitetsstyret. I tillegg sitter hun i en arbeidsgruppe nedsatt av Kirke- utdannings og forskningsdepartementet som jobber med tiltak for å styrke fagområdene ma-

tematikk, naturvitenskap og teknologi i norsk utdanning.

Lav rekruttering

IMR har de siste åra slitt med lav rekruttering. Tidligere var problemet at svært få jenter startet på et naturfagfagsstudium og at enda færre fullførte et hovedfag. Problemet har imidlertid utvidet seg til også å gjelde guttene. På landsbasis er rekrutteringen til de matematiske – naturvitenskapelige fakultetene synkende. Det samme viste seg også ved opptak til ingeniørutdanningen, hvor 18 prosent av studieplassene sto ledige etter opptak til studieåret 1996-97.

Viktig redskap

– Med hver ny student til Universitetet i Tromsø, følger et tilskudd på rundt 40 000 kroner, sier Pans.

Det er altså ikke bare utdanningspolitiske grunner til at UiTø bør satse på å få flere studenter til IMR nå når Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) er i ferd med å bli overfylt med studenter. Her vil Jentegruppa fremdeles kunne være et viktig redskap i tiden som kommer tror Pans Tandberg. Hun understreker at samarbeidet har vært bra til nå, men tror det er på tide at både sentraladministrasjonen og Jentegruppa tenker nytt, slik at ferske IMR-jenter (og gutter!!) ikke skremmes fra å ta over etter det avtroppende styret i Jentegruppa.

Ta toget for fanen

Er det lenge siden du har deltatt i 17. mai-tog? I år har du en ny mulighet. For første gangen vil Studentsamfunnet delta i borgertoget.

U Per Steinar Moen

– Dette blir første muligheten til å gå under Studentsamfunnets nye faner, sier president Victoria Jonsson.

I skrivende stund er ikke fanen ferdig, men presidenten lover at alt skal være klart til den store dagen.

Administrasjonen heltent

Da Studentsamfunnet forklare administrasjonen på universitetet om sine planer om å lage en fane og delta under det tradisjonsrike borgertoget, var responsen øyeblikkelig god. Det tok ikke lang tid før administrasjonen spyttet inn hele 6.000

kroner for å få sydd ferdig fanen i tide.

– Senere håper vi at universitetet selv kan stille opp i borgertoget med egen fane, sier hun og håper at Studentsamfunnet har vært med å starte en togtradisjon ved universitetet man aldri har hatt før. Men hun håper at Studentsamfunnet til neste år kan gå under en felles fane for hele universitetet.

Kor og orkester

– Vi kommer til å stille opp med kor og korps, sier Victoria Jonsson.

I følge planene skal alle medlemsgrupper som driver med musikkfremmende virksomhet lage litt liv i borgertoget.

– Vi skal ha et eget orkester. Men Ompagniet trenger en trommeslager, forklarer hun og håper at de interesserte kan ta kontakt med Studentsamfunnet.

Lek og moro

Men 17. mai er absolutt mer enn bare borgertog. Tidligere på dagen kommer deg også til å bli arrangert leker og rebusløp med store premier. Og det vil selvfølgelig også bli servert kaffe og kaker til de som møter opp.

– Vi håper å få et sted alle studentene kan møtes, og håper at så mange som mulig møter opp, oppfordrer presidenten.

Planene for dagen er ikke helt klare enda, så følg med på oppslag den nærmeste tiden.

Laudgaranti likevel

Det blir likevel laudgaranti på statsvitenskap. FAKSIMILE: UTROPIA

Seksjon for statsvitenskap har gjort vedtak om å ikke oppheve laudgarantiet, slik Universitetsstyret tidlegare har vedteke.

Statsvitenskap, som er det største faget ved Institutt for samfunnsfag, skal framleis vere ope på hovudfagnivå for studentar med karakteren 2.5 eller betre. Seksjonsleiar for statsvitenskap, professor Kjell-Arne Røvik begrunnar dette vedtaket mellom anna med at ein ikkje vil risikere at studentar drar sørover for-

di ein ikkje får hovudfagsplass her.

Ved dei øvrige faga ved ISV er det førebels uklart om ein følgje statsvitarane sitt eksempel, eller om dei vil rette seg etter universitetsstyret sitt vedtak.

Kilde: Norlys

Høgskolen krever 10

Som en konsekvens av meget dårlig økonomi har Avdeling for lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø (HiTØ) fattet et vedtak som innebærer at studenter må betale for kurs de tar utover de obligatoriske vektallene i allmennlærer- og førskolelærerutdanninga. Pris: kr. 1200,- pr. vektall.

U Asbjørn I. Bartnes

“Avdelingsstyret vedtar følgende veiledende priser for eksterne oppdrag:

Deltakerpris på vektallsberegnete kurs: kr. 1200,- pr. vektall

Deltakerpris på øvrige etterutdanningskurs: kr. 500,- pr. dag

Kurs som bestilles av institusjoner, organisasjoner etc: Grunnpris: kr. 1000,- pr. kurstime.”

Slik lyder vedtaket, som ble fattet av Avdelingsstyret, avdelingas øverste organ, i møte 4. og 5. mars. I klartekst innebærer det at studenter som er stasjonert ved Lærerskolen må betale for alle vektall de ønsker å ta utover de 80 og 60 obligatoriske i henholdsvis allmennlærer- og førskolelærerutdanninga. Dette rammer studenter som ønsker å ta kurs enten parallelt med de obligatoriske eller som en forlengelse av utdanninga.

Vanskelig økonomi

– Vi ønsker ikke å bli kvitt studenter gjennom dette vedtaket, men å prøve å tjene penger på studenter som allerede er her. Vi er pålagt å tjene inn ca. 2 millioner kroner på studietilbud, sier avdelingsleder Magne Aanesen. Han for-

klarer at det er den bunnskrapte økonomien som er den direkte årsak til vedtaket.

– Situasjonen er virkelig så ille som aksjonene fra studentene de siste månedene viser. Vi ser imidlertid en mulighet for å komme i balanse i år, men det er betinget av at vi har inntekter på deler av vår virksomhet.

Det har en stund vært slik at f.eks. lærere som har ønsket etterutdanning og deltakere på desentraliserte kurs har måttet betale for dette, en regning som arbeidsgiveren vanligvis har tatt seg av. Stasjonære tilbud har imidlertid vært gratis. Men nå ser altså Høgskolen seg nødt til å sette prislapp også på disse.

– En konsekvens av vedtaket vil muligens være at studenter ikke tar den utdanninga de ønsker seg, og det har styret kanskje ikke tatt med i betraktning, sier Elisabeth Bergvoll, leder i studentstyret ved avdeling for lærerutdanning.

– Veldig mange av de som tar utdanning her jobber noen år og føler at de har fått en dårlig faglig kompetanse og ønsker derfor å styrke denne, sier hun. – Studenter har også lyst til å ta mer utdanning enn det som tilbys obligatorisk, bla. fordi det gir uttelling på lønns-slippen ettersom 20 vektall utover de obligatoriske gir kompetanse som adjunkt med opprykk. Dessuten kan det være aktuelt for studenter som ikke føler seg klare for arbeidslivet å ta mer utdanning.

– Behov for ekstra utdanning

Et alternativ for de som ønsker mer utdanning er å ta fag ved universitetet – slik ekstra utdanning omfattes ikke av vedtaket. Bergvoll påpeker imidlertid at en slik mulighet ikke gir den pedagogiske ballast som kursene ved Lærerskolen gir.

– Dårlige budsjetter, reduserte fagtilbud og skolereform gjør at studentene

føler at de ikke har den faglige og didaktiske kompetanse som skal til for å gjennomføre reformen, og det oppleves som et problem for mange studenter.

Det nye vedtaket har vært tatt opp av bekymrede studenter i studentråd, så Bergvoll regner med at problemstillingen er relevant for mange studenter, men studentrådsstyret har ikke kartlagt ønsket om å ta ekstra utdanning stasjonært ved skolen.

Livslang læring?

I en tid hvor utdanning blir sterkt vektlagt kan det synes som om dette vedtaket bryter med intensjonene i utdanningspolitikken, men Aanesen avviser at dette er i strid med målsettinga om livslang læring.

– Det ubehagelige ved dette er imidlertid at vi er pålagt å ta betalt for etterutdanningstilbudene. Den andre siden av saken er at vi er pålagt å yte slike tjenester, og svaret gir seg selv: Vi må ta betalt for deler av dette.

Vedtaket ble enstemmig vedtatt, hvilket innebærer at også de tre studentrepresentantene i avdelingsstyret stemte for. I en kommentar til Utropia sier studentrepresentant Ingunn Bjune at de stemte for i den tro at dette var vanlig praksis ved flere høgskoler.

– Dette viste seg i ettertid ikke å være tilfelle, og vi har derfor bedt om at saken gjenopptas på prinsipielt grunnlag i avdelingsstyrets møte 27. mai.

Thomas Nordgård, medlem av studentrådsstyret, bekrefter at dette ikke er vanlig praksis.

– Høgskolen i Bodø har en lignende ordning, men etter å ha undersøkt saken viser det seg at dette langt fra er et vanlig fenomen. Heller ikke de andre avdelingene ved HiTØ tar penger for tilsvarende tilbud, forklarer Nordgård.

Ny behandling

Avdeling for lærerutdanning kom dårlig ut i budsjettfordelinga internt ved HiTØ, noe som var gjenstand for aksjoner både fra studenter og ansatte i februar. Lærerutdanninga har mistet 25 prosent av sine budsjetter de siste åra samtidig som studenttallet har økt. Aanesen fastholder imidlertid at det ikke dreier som et vedtak som er fattet i protest mot den håpløse økonomiske situasjonen, men at vedtaket er reelt. Han vedgår imidlertid at styret nok var for opptatt av å tenke økonomi da de fattet denne beslutninga.

– Vi synes det er en veldig vanskelig situasjon og det er klart at vi av og til kan bli oppfattet som bøller i forhold til studentene. Når vi rammer dem er det en konsekvens av en tvangssituasjon, sier Aanesen, og slutter seg til ønsket om ny behandling av saken: – Vi har gitt signaler om at det er behov for å gå inn i denne saken på nytt. Den situasjonen som har oppstått er ikke ønskelig for oss, og jeg håper vedtaket blir omgjort

og at vi kan slippe å ta betalt.

Hvis høgskolen imidlertid må kreve penger håper Aanesen at skillet vil gå mellom desentraliserte og stasjonære studenter, slik at studenter ved avdelinga ikke berøres.

– Jeg tror det blir slik, men det gjenstår å se hva avdelingsstyret vil mene.

– Vi ønsker ikke å bli kvitt studenter, men å tjene penger på de som allerede er her, sier Magne Aanesen, avdelingsleder ved Avdeling for lærerutdanning.

Universitetet:

Universitetet tilbyr en rekke etter- og videreutdanningskurs, men direktør ved Unikom, Gunnar Grepperud, sier at en ordning hvor ordinære studenter betaler for slike kurs er uaktuell. Han uttrykker imidlertid forståelse for Høgskolens situasjon.

U Asbjørn I. Bartnes

Unikom er ansvarlig for organiseringa av universitetets etter- og videreutdanningstilbud, og arrangerer kurs både for ordinære og eksterne studenter.

– Når vi arrangerer kurs for eksterne grupper tar vi betalt for dette, sier Grepperud, men tilbud som gis ordinære studenter omfattes av vårt budsjett og er gratis.

Unikom tilbyr kurs blant annet innenfor bedriftsutvikling og bedriftskompetanse, kurs som er åpne og gratis for studenter ved universitetet. Når eksterne grupper, altså andre enn universitetets studenter, ønsker et skreddersydd opplegg, kommer dette utenfor budsjettet og prises etter varierende kriterier.

Leder i studentrådsstyret, Elisabeth Bergvoll, frykter at studenter ikke får tatt den utdanninga de ønsker seg som en konsekvens av vedtaket.

DYR VIDEREUTDANNING

00,- pr. vekttall

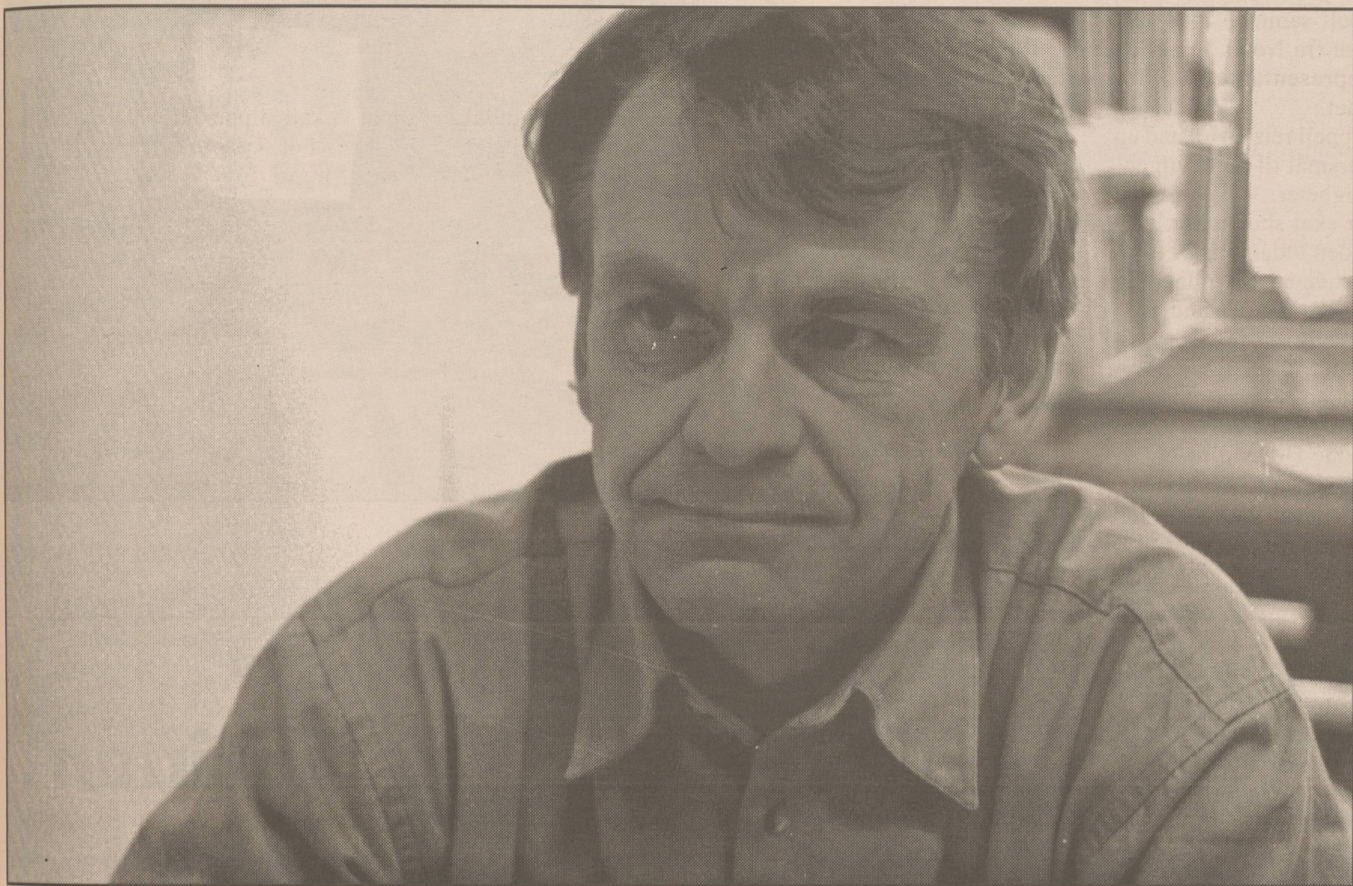

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

aktuelt for oss

Naturlig å ta betalt

– Bedrifter som kjøper kurs hos oss må vanligvis betale 6-8000 kroner, sier Grepperud. Han sier det er naturlig å ta seg betalt når tilrettelegging og gjennomføring av kurs innebærer merkostnader.

– Departementet gir imidlertid retningslinjer for hva vi kan ta betalt for, og slår fast at vi ikke kan gjøre det for kurs som er definert som ordinære tilbud.

Det er et paradoks at både universite-

tene og høyskolene pålegges å drive etterutdanning i stadig større omfang uten at det følges opp med økte bevilgninger, og Grepperud har forståelse for at avdeling for lærerutdanning ser seg nødt til å prioritere studenter på grunnutdanninga, den vanskelige økonomien tatt i betraktning.

– Det er et viktig prinsipp at virksomheten ikke rammer denne studentgruppen, sier han.

Markedsdreining

Grepperud mener at det er en klar tendens mot en markedsdreining innenfor utdanningssektoren:

– Universitet og høyskoler betraktes i større grad enn tidligere som ordinære bedrifter, og begrepet produksjon brukes stadig oftere om vår virksomhet.

Vedtaket ved Høgskolen innebærer at skillet mellom de som må betale og de som kan ta kurs gratis ikke lenger går mellom stasjonære og desentraliserte studenter, men mellom grunnutdanningsstudenter og stasjonære studenter som ønsker ekstra utdanning. Unikom-direktøren mener at en slik grenseforskyving ikke vil bli aktuell ved universitetet.

– Stasjonære tilbud og kurs som er beregnet på heltidsstudenter vil på lang sikt være som i dag, beroliger han.

– Høgskolens vedtak er representativ for en klar tendens i utdanningssektoren, sier direktør ved Unikom, Gunnar Grepperud.

Nytt studium

Fra studieåret 1997/98 vil Norges fiskerihøgskole tilby fjernundervisning i markedsføring tilpasset fiskeri- og havbruksnæringen.

Denne kurspakken utgjør 10 vekttall på universitetsnivå og er ment å skulle gi deltakerne solide kunnskaper innen markedsføringsfaget. Kurset vil være knyttet til næringsmiddelindustrien, men vil legge vekt på dynamikken innen fiskerinnæringen. Ved å bruke praktiske eksempler fra særlig fiskeri og havbruk, samt teoretisk pensum vil studentene tilegne seg solide kunnskaper innen markedsføring.

Studiet er organisert som fjernundervisning for å legge forholdene til rette for studenter som ikke er studerer på heltid. Det vil si at studiet vektlegger fleksibilitet med best mulig tilpassing til den enkeltes behov. Studentene vil delta på frivillige helgesamlinger, i tillegg til at universitetet satser på nye former for fjernundervisning. Dette inkluderer internett, elektronisk post og oppslagstavler.

U-lands studenter reiser hjem

– Det er ikke riktig at de fleste u-landsstudenter blir i Norge etter endt utdanning, sier Anne Sofie Lægran, hovedfagsstudent ved Universitetet i Trondheim. I hovedfagsoppgaven sin skriver hun om u-landsstudenter som har reist tilbake til hjemlandet etter ferdig utdanning i Norge.

– Tall som sier at tre av fire studenter blir i Norge stemmer ikke, sier Lægran i et intervju med Under Dusken, studentavisa i Trondheim. Lægran mener grunnen til at tallene blir feil er at flere studenter reiser hjem uten å melde fra til Statens Lånekasse. Det vil si at de fortsatt står registrert med fast adresse i Norge. Lægran nevner et eksempel hvor en student reiste hjem allerede i 1993, men sto registrert med adresse i Norge helt fram til 1996. Den nye ordning med ettergivning av studielånet for u-landsstudenter håper hun vil bidra til at flere vil gi beskjed når de reiser hjem. Denne ordningen innebærer at studenter som reiser hjem og bosetter seg der kan få studielånet sitt ettergitt.

U-landsstudenter kan kun bli i Norge etter avsluttede studier på humanitært grunnlag eller hvis de skulle gifte seg i landet.

Ny aksjon ved Høgskolen

Sist onsdag aksjonerte studentene ved Høgskolen i Tromsø, Avdeling for lærerutdanning igjen mot det de ser som en uholdbar budsjettssituasjon. I tre timer la studenter og ansatte arbeidet til side og deltok i en landsomfattende streik. Vel 150 personer hadde trosset vakkert vårvær og eksamensforberedelser og møtt opp i kantina ved Lærerskolen.

Aksjonen ble gjennomført i regi av Landslaget for norske lærerstudenter (LNL), og lokalagsleder i Tromsø, Per Holstad, holdt appell sammen med Brit Rasmussen fra Norsk Lærerlag og en representant fra forskningsrådet.

I sin appell reiste Holstad en rekke spørsmål til de bevilgende myndigheter: – Hvordan i alle dager skal skolen her kunne gi oss den utdanning vi trenger og fortjener? En utdanning som vil gjøre oss i stand til å takle de stadig større utfordringer en lærer møter?

– Verre og verre

Videre pekte Holstad på at lærernes ansvarsområde utvides, uten at det følges opp med økte bevilgninger til lærerutdan-

ningsinstitusjonene. Det er i stedet foreslått å kutte ytterligere 12 millioner til høgskolesektoren i det reviderte statsbudsjettet.

I en kommentar til Utropia sier Holstad at lærerutdanninga rammes hardt av budsjettkuttene fordi det er en utdanning som det er relativt enkelt å effektivisere. – Etter som det blir verre og verre å være lærer, burde lærerutdanninga bli bedre og bedre, sier han. – Slik det ser ut nå er det tvilsomt om vi er kompetent til å utføre en skikkelig jobb etter endt utdanning.

U Asbjørn I. Bartnes

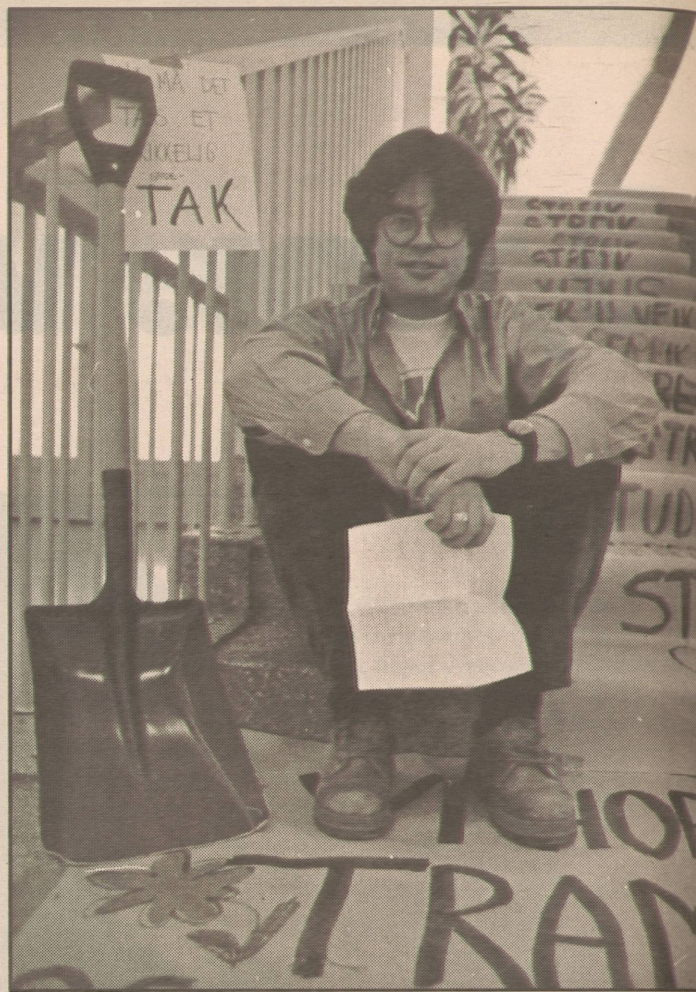

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

Nytt styre i NSU

Norsk Studentunion har avholdt sitt 43. landsting. Det ble da valgt ny leder og nestleder, samt ett nytt arbeidsutvalg. I tillegg ble det valgt nye representanter til Landsstyret. Det nye AU har sosialistisk flertall, men en konservativ leder.

U Siv Tofte

Representantene i AU har et fellestrekk, de er alle hjemmehørende i Oslo. Noe som ikke akkurat synes bra med hensyn på kommunikasjon med grasrota ute i provinsen. Men vi fikk i alle fall en representant i Landsstyret; Ingulf Nordahl ble valgt inn fra Moderat Liste. I tillegg sitter lederen av Studentstyret her ved universitetet, Eidi-Ann Hansen, i Landsstyret.

Konservativ leder

Ny leder i NSU er Anne Rygg. Hun ble valgt med 53 mot 16 stemmer. Anne Rygg studerer for tiden sosialøkonomi ved Universitetet i Oslo. Hun har lite student politisk erfaring, men har til gjengjeld brei partipolitisk erfaring. Hun har blant annet sittet i sentralstyret i Unge Høyre og vært aktiv i Høyre på fylkesplan. I sin periode som leder vil hun jobbe mest med Bosteds-problematikken, og NSU's solidaritetsaksjon til støtte for Vest - Sahara.

Ingrid Geirhovd fra UiO var den eneste som stilte til valg som nestleder, noe som kan synes litt betenkelig. Hun studerer samfunnsgeografi mellomfag, og har tidligere sittet i arbeidsutvalget i Studentparlamentet (Studentstyret) på Blindern. Hun vil i NSU få ansvaret for universitets- og høyskolesaker, og ser på oppfølgingen av det arbeid som er gjort for å øke rekrutteringen til realfagene og etter- og videreutdannings-reformen

Anne Rygg ble valgt inn som ny leder i NSU.

FOTO: STUDVEST

som sine viktigste arbeidsområder.

Internasjonal ledelse

Fritz H. Frølich ble valgt til internasjonalt ansvarlig i Arbeidsutvalget. Han er moderat og studerer privatrett i Oslo. Han har sittet i Studentparlamentet ved UiO siden høsten 1994, og har blant annet nasjonal og internasjonal komité i parlamentet i halvannet år.

Økonomianvarlig ble radikale Jon Olav Holm. Holm studerer hydrologi hovedfag ved UiO.

Han har sittet i nasjonal og internasjonal komité i Studentparlamentet i Oslo i halvannet år, hvor en av hans viktigste arbeidsoppgaver var nettopp studiefinansiering.

Siste mann i arbeidsutvalget er Mads Gravås. Han studerer statsvitenskap hovedfag ved UiO. Gravås vil få ansvaret for studentvelferden. Også han har bakgrunn fra Studentparlamentet i Oslo, og har siden jul sittet som leder av utdannings- og studiekomiteen i parlamentet.

La latinen leve

– Latin må tilbake til universitetene, mener Christine Nilsen i Norsk Studentunion (NSU).

I en resolusjon fra landstinget i NSU forrige måned heter det at universitetenes egenart ble skapt og kan bevares nettopp gjennom latinens plass i vår utdanning.

Det er ingen dødsdom over Norgesnett mellom høyskoler og universitet NSU nå proklamerer.

– Vi må rette opp språkets dårlige rykte. Mange har opplevd gamle examen philosophicum som hadde et helt semester med latin. Det er ikke dette vi ønsker, sier hun.

– Det er ønskelig med et par vektall av den nye ex-fac. for språkstudentene. Det er mer relevant enn dagens for-prøve i fonetikk og språkvitenskap, for har en først lært seg latinsk grammatikk, har man et fortrinn i språkstudiet. Christine Nilsen kaller dette sitt hjertebarn, også fordi hun selv har hatt store fordeler ved å kunne latin.

– Da jeg studerte i utlandet var de andre studentene sjokkerte over at vi ikke tilbys undervisning i latin i Norge lenger. Vårt initiativ har dessuten blitt møtt med stor glede i fagmiljøet i Norge, stråler hun.

– Vi vet ikke om dette kan kalles nytenkning, men vi tror gjeninnføring av latinen kan løse en del språklige problemer for mange studenter, avslutter den avtroppende lederen i NSU.

Rask tilbakebetaling av lån

Kundene vil bli kvitt sine lån i Statens lånekasse for utdanning. Av de totalt 6 milliarder kronene Lånekassen fikk innbetalt i fjor var det 2,3 milliarder som var betalt inn ekstra.

De er mest unge kvinner med høy utdanning som betaler inn mer enn hva Lånekassen krever. Vel 38 % av innbetalingene i fjor var ekstraordinære. Hele 25 000 kunder innfridde lånet sitt før planen i fjor.

Dette skriver bladet Studentstatus, som gis ut av Studentenes Landsforbund. Vel 38 prosent av innbetalingene i fjor var ekstra innbetalinger. Mer enn

25.000 kunder innfridde hele lånet sitt i fjor.

Nestleder Terje Dahlen i Studentenes Landsforbund mener mye tyder på at det gis en god del i utdanningsstøtte som det strengt tatt ikke er behov for.

– Når så mange innfrir lånet sitt kort tid etter endt utdanning, er det lite sannsynlig at man reelt sett har hatt bruk for støtten fra Lånekassen, sier

Dahlen. Han påpeker også at Lånekassens tilbakebetalingsvilkår har vært

såpass mye dårligere enn i de private kredittinstitusjonen at mange har tatt sjansen på å refinansiere.

– Med dagens rentenivå er det ingen tvil om at det er mye å spare på dette, fastslår Dahlen.

Kilde: NTB

Undervisningskonsulenten:

– Ikke ta historie GF

– Omlegginga på historie har utviklet seg på en måte som vi ikke ønsket, sier undervisningskonsulent Steinar Aas.

FOTO: BØRGE IVERSEN

Har du planer om å begynne på historie grunnfag til høsten? I såfall får du undervisning i verdenshistorie to ganger på rad. Norgeshistorien må du lese selv.

U Vegard Bønes

– Jeg vil ikke rå noen til å ta historie grunnfag til høsten, med mindre de er forberedt på å lese norgeshistorie på egen hånd, sier Steinar Aas, undervisningskonsulent på historieseksjonen.

Både høsten 1997 og våren 1998 vil det bli undervist i verdenshistorie. Normalt ville det ha blitt gitt en forelesningsrekke i norgeshistorie på vårsemesteret, mens høstsemesteret ville ha blitt viet til verdenshistorie. Men nå har historieseksjonen imidlertid bestemt seg for å snu opp ned på denne ordninga, slik at undervisningen i verdenshistorie blir lagt til vårsemesterene, mens norgeshistorien blir lagt til høstsemesterene.

Problemer

– Grunnen til at vi ønsket å gjøre dette var at flere studenter hadde problemer med det tunge verdenshistoriestoffet på det relativt korte høstsemesteret, sier Aas.

– Vi hadde søkt om å slippe å ta opp nye studenter til høstsemesteret, men det ble ikke innvilget, forteller Aas videre. Han vil råde dem som hadde tenkt å ta historie til høsten til istedet å ta forberedende det semesteret, dersom de ikke har det fra før.

Ressurser

På spørsmål om det ikke vil bli

gitt noe tilbud til de som likevel vil ta historie fra høsten, svarer Steinar Aas at historie ikke har ressurser til det.

Et annet resultat av omlegginga er at det ikke lenger vil bli gitt eksamen etter hvert semester. I stedet skal studentene skrive en semesteroppgave etter første semester, mens de karaktergivende eksamenene vil bli gitt på slutten av det andre semesteret. Dette fordi den gamle ordningen med flere adskilte eksamener ga problemer i forhold til vektball.

– Et annet moment at dagens ordning med så mye eksamensstress gav lite rom for faglig modning, opplyser Aas.

Informasjon

Leder i fagutvalget for historie, Marit Martinsen, sier at fagutvalget er glad for at disse endringene nå blir gjennomført.

– Men det som er problemet i denne saka er at historieseksjonen har vært altfor dårlig til å komme med informasjon til studentene, sier hun.

Steinar Aas er enig i at informasjonen har vært dårlig, men skylder på at endringene ble endelig vedtatt kun for kort tid siden. I tillegg hadde de trodd at fagutvalget skulle ta seg av dette til en viss grad, noe Martinsen stiller seg undrende til.

Marit Martinsen i fagutvalget er lite fornøyd med informasjonen som er gitt i forbindelse med omlegginga.

FOTO: BØRGE IVERSEN

Universitets- saksa

Færrest forelesere per student

Universitetskan kan melde at norske universiteter har den laveste lærerdekningsgrad per student i Skandinavia. Så mange som 1500 undervisningsstillinger mangler i forhold til nivået i Sverige og Danmark. Universitetene i Norge har i gjennomsnitt en tredjedel flere studenter per lærer enn universitetene i de nevnte land. Per Nyborg, generalsekretær i Det norske universitetsråd, mener noe må gjøres snarest fordi dette forringer studiekvaliteten betraktelig. Han mener at det ikke er forsvarlig med flere enn 20 studenter per lærer. Situasjonen er verst ved Norges tre læresteder for jus. Sammenlagt har de så mange som 65 studenter per undervisningsårverk.

For mange fristelser?

Lånekassen melder at kun halvparten av norske medisinstudenter i Ungarn kommer gjennom preklinikken på normalt tid. Dette står i sterk kontrast til Oslo hvor kun 5% av studentene stryker eller blir forsinket. Eva Munch som har skrevet rapporten sier at hun ikke er ute etter å henge ut studentene i Ungarn, men ved forsinkelser forsvinner gebyrstipendet, og studentene må betale skoleavgiften selv.

Tom Cato Karlsen studerer medisin i Budapest, og er landsleder for ANSA i Ungarn. Han kjenner seg ikke igjen i tallene fra Statens Lånekasse.

– På mitt kull har det vært god gjennomstrømning, vi var drøyt 20 nordmenn som begynte samtidig og 19 er fortsatt tilbake.

Studentene selv skyld i trangt boligmarked

Karl Nordengen, kontorsjef ved sekretariatet til Oslo kommunale husleienemnd, hevder at studentene er med og ødelegger leiemarkedet.

– To eller flere studenter slår seg gjerne sammen og leier en forholdsvis stor leilighet. Mange betaler 10-12 000 kroner i måneden i leie, langt over hva en gjennomsnittlig barnefamilie har anledning til å betale, sier Nordengen.

Trude Lappgård er forsker ved Norges Byggeforskningsinstitutt, og jobber med en undersøkelse om unge på leiemarkedet.

– Det er hardere å skaffe bolig nå, og prisene er mye høyere enn for et par år siden. Utleiere forteller om 150 interesserte som ringer på en enkelt utleiebolig.

I forhåndsundersøkelsene som Lappgård har foretatt kommer Oslo og Tromsø dårligst ut. Hun mener hovedårsaken er at begge byene har lang ventetid på studentboliger.

KUNNGJØRING:

Valg av organisasjonssekretær ved Studentstyret

Studentstyret ved Universitetet i Tromsø skal på sitt møte den 4. juni 1997 velge organisasjonssekretær. Organisasjonssekretæren velges for en periode på et år, men kan velges i inntil to perioder. Perioden det velges for nå er 01.08.97 - 30.07.98. Vervet honoreres med 173.00,- pr. år. Det er kun studenter registrert ved Universitetet i Tromsø som er valgbar til vervet.

Dette vervet er tillagt de administrative arbeidoppgavene ved Studentstyret. Organisasjonssekretæren arbeider med saksbehandling, postrutiner, arkivering, EDB-ansvar m.m.

For mer informasjon om dette vervet og/eller valget kan Studentstyret ved UiTø kontaktes på tlf. 776 44 202.

KUNNGJØRING:

Bolighjelpa 97

Bolighjelpa er et tiltak som er etablert for å avlaste det pressede boligmarkedet i Tromsø. Bolighjelpa skal formidle utleietilbud mellom boligmarkedet og tromsøstudentene. Bolighjelpa 97 er et fellestilltak mellom Studentstyrene ved Høgskolen i Tromsø (HiTø) og Universitetet i Tromsø (UiTø).

Det skal i denne sammenheng velges representanter til Bolighjelpa 97. Det velges i alt 2 assistenter og 1 bolighjelpsansvarlig. Arbeidsoppgavene er formidling av boligtilbud, rofilering av Bolighjelpa, arrangering av sosiale aktiviteter for bomberomsbeboerne, lage midlertidig innkvartering til boligløse etc.

Bolighjelpsansvarlig skal i tillegg skrive en rapport i etterkant av prosjektet.

Bolighjelpsansvarlig velges for en periode fra 15.06.97 - 01.09.97. De to assistentene velges for en periode fra 01.08.97 - 01.09.97. Vervene honoreres i lønnstrinn 3.

Det er fellestrådet for HiTø og UiTø sine studenter som foretar valg til Bolighjelpa. Valget tar imidlertid utgangspunkt i en innstilling fra Valgkomiteen. Det er kun studenter registrert ved HiTø og SiTø som er valgbar til disse vervene.

Kandidater til vervene bes om å gi en skriftelig fremstilling av sine kvalifikasjoner, som overleveres til Valgkomiteen for Bolighjelpa 97, C/o Studentstyret ved UiTø, Administrasjonsbygget, 9037 Tromsø. Skriftlig fremstilling av sitt kandidatur bør skje innen den 21.05.97.

For ytterligere spørsmål kan kandidater kontakte organisasjonssekretær Geir Ove Ystmark på telefon 776 44 202.

UNDERVISNINGSPRISEN

VED UNIVERSITETET TROMSØ 1997
- NOMINASJON AV KANDIDATER

Universitetsstyret opprettet i 1992 en undervisningspris ved Universitetet i Tromsø. Målet med den årlige undervisningsprisen er å gi anerkjennelse til miljøer eller personer som har utmerket seg ved å legge forholdene til rette for studentenes læring. Prisen skal også inspirere til økt innsats for å bedre læringsmiljøet. Undervisningsprisen er på 25.000 kroner.

Alle ansatte og studenter kan foreslå kandidater til prisen. Forslag til kandidater skal begrunnes i henhold til vurderingskriteriene som er beskrevet under punkt 4 i statuttene. Statuttene kan fåes ved henvendelse til instituttet/avdelingen eller Studieavdelingen.

Fristen for å nominere kandidater er **30. mai 1997**. Begrunnede forslag sendes til Studieavdelingen innen denne datoen.

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med oss ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, eksamensangst, spørsmål om framtida... Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretasjen på ISV-bygget med egen inngang fra øst. Trefftid 10-14 hver dag. Klokken 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste. **PSYKOLOG:** Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon: Tlf. 77 64 53 23

OBS! Studentenes Sosialtjeneste har flyttet til kjelleren på ISV-bygget

Spesielle og alminnelige fagbøker og materiell får DU hos EN SPESIELL BOKHANDEL i DET SPESIELLE ÅRET DU er inne i.

Vi legger SPESIELT vekt på at DU trives hos oss og at DU får det DU trenger.

SPESIALBESTILLINGER koster ingenting ekstra.

Kan DU ikke komme innom, sender vi gjerne til DEG, og legger SPESIELT vekt på at det går samme dag som du ringer, faxer m.v.

VELKOMMEN TIL SJØGATA 31/33 - 2. ETG.
SPESIELL SERVICE FÅR DU HOS OSS.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø

Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr. : 77 68 35 40

Telefaxnr. : 77 68 53 01

E-mail : <http://icenet.no/libris>

— Stopp tyven!

Når de aksjonerer bruker de kamera med telelinse, internt samband og mobiltelefoner. De gjemmer seg i buskene og spionerer fra leiligheter på Utsikten. Nei, dette er ikke snakk om høyreekstremerne lavpanner som planlegger å brenne kirker og sprengte rådhus. Dette er en del av livet til Aksjonsgruppen Ikke Stjel Sykkelen Min (AISSM).

U Per Steinar Moen

– Vi plasserer ut dyre sykler på steder der vi vet de er utsatt. Så er det bare å vente på at noen dukker opp, sier lederen i denne aksjonsgruppen, Sveinung Sørbye.

Sammen med Dan Levi Hykkerud og noen få andre ildsjeler har han jobbet med å få ned antall sykkeltyverier i noen få år nå. Men dessverre har ingen sykkeltyver til nå blitt tatt på fersken under oppsyn av AISSM.

Likevel er dette aksjoner som media bare elsker, og etter noen oppslag i fjor ble sykkeltyveriene i Tromsø halvert. Om det var sykkeltyvene ble skremt fra videre arbeid, eller om folk rett og slett begynte å låse sykklene sine, skal være usagt. Men aksjonsgruppa ble iallfall satt på kartet. Og det ble stjålet færre sykler.

Helårssyssel

Til og med i Tromsø har en del ville studenter gjort sykkelbeskjefteigelse om til en helårssyssel. Selv med over to meter med snø finnes det enkelte som overser studentkortet til Tromsbuss og trækker i vei. Snø og is er ingen hindring for AISSMs arbeid.

En ekte sykkelentusiast lar seg ikke stoppe av litt snø og is. Begge to sykler året rundt, og sikringen mot glatt føre er enkel: Bruk piggdekk. Overraskende nok er ikke sykling om vinteren livsfarlig – selv om enkelte bilister og fotgjengere rister på hodet.

– Man slår seg ikke noe særlig hvis det er glatt nok. Da glir man bare bortover veien. Verre er det om sommeren, klager de.

Men heller ikke sykkeltyver slapper av på denne tiden av året.

– I februar forsvant 10 sykler fra en fellesbod for studentboliger på Prestvannet, sier Sveinung Sørbye.

Narkomane

Sørbye er ikke tvil om hvem som står bak de fleste sykkeltyveriene.

– I Tromsø er det kanskje en 3-4 sykler i det kriminelle miljøet som stjerler over halvparten av alle sykklene, forklarer han.

– I større byer som Oslo regner man med at det bare er åtte profesjonelle sykkeltyver, påstår lederen.

Landsdekkende

Organisasjonen har 45 medlemmer på landsbasis, selv "om 44 av går på medisiner i Tromsø" som Sveinung selv uttrykker det.

Selv har han en tandemsykkel til 16.000 kroner, mens Dan Levi Hykkerud har en vanlig sykkel til 15.000 kroner.

– Er ikke den beste måten å unngå å få sykkel din frastjålet rett og slett å ha en billig sykkel? forsøker vi oss med.

– Det er klart at jo dyrere sykkel, dess mer interessant blir den for sykkel-

tyver, sier Sveinung. Men det er langt fra det beste rådet.

Festtyverier

– "På-veien-hjem-fra-fest-tyverier" er også utbredt. Og disse sykklene er som regel gamle og billige sykler som folk ikke bryr seg om å låse. De fleste av disse sykklene havner i grøfta – og siden de som regel heller ikke er registrert i noen sykkelregister, ender de ofte opp med å bli solgt på auksjon.

Dan Levi og Sveinung i aksjonsgruppa er ikke videre glad i slike mer tilfeldige tyverier.

– Selv om sykkel ikke har noen stor økonomisk verdi, er den likevel av betydning for eieren. Slike tyverier er dårlig gjort, sier de.

Råd

Det kan altså i en viss grad hjelpe å ha en billig sykkel, såfremt den ikke blir stjålet av fulle sambygdinger på vei hjem fra fest. Men når du først har skaffet deg en sykkel litt opp i klassene, så kan du likevel gjøre mye for sykkel din.

Aksjonsgruppen gir oss flere tips. Først og fremst må sykkel bli registrert i Falken sykkelregister. Hvis uhellet er ute, vil du ha større sjanse for å få sykkel tilbake. Sørg selvfølgelig for å anmelde tyveriet.

I tillegg bør man bruke forsikringsgodkjente sykkellåser (FG-godkjent).

Forsikringsgodkjent

– Man bør bruke forsikringsgodkjente låser (FG-låser). I tillegg bør du gjerne bruke flere låser som krever to forskjellige verktøy for å ødelegges. Dessuten bør du også gravere inn rammenummeret på hjul, styre, gir, setepinne og lås, forklarer Sveinung.

Men hvis tyven på død og liv vil ha tak i sykkel din, så er det egentlig lite du kan gjøre. Tidligere ØKOKRIM-sjef Oftedal Etellerannet låste sykkel sin rundt et tre, men da han kom tilbake så var likegodt hele treet sagt ned med motorsag. Og sykkel var borte vekk.

Gir- og bremsesystemer, samt annet dyrt utskiftsbare deler er vanskeligere å sikre for tyveri. Her må det andre kluter til.

– Man kan sette noen dråper araldit i umbracosporene, foreslår de.

Dødsstraff

Straffen for sykkeltyverier i Norge begrenser seg som regel til bøter. I Kina derimot kan det gå riktig ille. Ifølge

Dan Levi Hykkerud og Sveinung Sørbye ber deg om å låse sykkel din før du trækker i salaten.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Amnesty Internation ble 20-år gamle Wu Hongyan skutt og henrettet 25. januar 1995 for gjentatte sykkeltyverier. Men verken Sveinung Sørbye eller Dan Levi Hykkerud mener at denne praksisen bør bli innført i Norge.

– Men er det nå skal veldig galt å kjøpe en sykkel som allerede er stjålet, prøver vi oss en smule naivt.

– Det er absolutt en u-ting. Man opprettholder et marked for stjalne sykler, og det er absolutt fy, sier Sveinung overbevisende rolig.

– Det finnes enklere måter å skaffe seg billige sykler på. Falken har flere

aksjoner i året hvor de selger inn sykler som ikke har noen eiere.

Auksjoner

På disse auksjonene kan man få gode sykler til svært lave priser. Unntaket er selvsagt hvis man ikke blir revet med i sirkuset som slike auksjoner har et tendens til å bli. Sveinung koser seg over historien over at en gammel Kynast som nypris koster 2000 kroner ble solgt i elendig forfatning til 1500 på en slik auksjon.

Hvordan låse sykkel

1. Lås sykkelramme og bakhjul fast i en stolpe, sykkelstativ e.l. 2. Bruk en ekstra lås til å låse forhjulet i sykkelrammen. 3. Lås sykkel bare på steder der mange mennesker ferdes. 4. Ikke sett fra deg sykkel på samme sted hver dag. 5. Ikke la sykkel stå ute om natten. 6. Ta med deg sykkelsetet.

Andre råd

1. Registrer sykkel i Falken Sykkelregister. 2. Bruk sykkellåser som er forsikringsgodkjent (FG-godkjent). 3. Graver sykkelens rammenummer på hjul, styre, gir, setepinne og lås. 4. Anmeld et eventuelt tyveri så fort som mulig.

www.stud.ntnu.no/studorg/aissm

Spor etter et annet Tromsø

Har du virkelig løftet hodet og sett deg rundt, mens du har travet gjennom Storgata. Har du lurt på hvorfor hjørnet på den katolske bispegården mangler? Eller hvorfor alle de gamle husene i sentrum har like portaler. Har du lagt merke til noen av de små smugene som fortsatt finnes? Har du stått på Lillegulls og lett etter et pent plagg. Visste du da at du stod i en gammel fjøs?

*Tekst: Lise Swendsen
Foto: Åsgeir Johansen*

Tegn i tiden

Tromsø – et lappeteppe av en by

Hver epoke har satt sitt preg på Tromsø. Fra Tromsø ble definert som en by for 203 år siden og frem til 1997 har det skjedd store forandringer i landskapet. Hvis man bare løfter hodet og ser seg rundt, kan man kanskje finne et annet Tromsø. Og kanskje noe man ønsker å ta vare på....

Tromsø by av i dag er en spennende sammenblanding av stilarter. Eldre stilarter blandet friskt med funksjonalismens stygge betongblokker og et og annet innslag av stål og glass. Side ved side står bygningene og prøver å fylle våre behov. De bygges på og kuttes av alt etter som det passer.

Men byen er mer en bare bygningene som utgjør den. Det er også rommet mellom husene. Og det er her vi innbyggerne oppholder oss mye av tiden. Når det skrikes opp om at man må ta vare på miljøet i sentrum, handler det om mye mer enn antall etasjer i nybygg og listverket rundt vinduene.

Historien bak

På 1200-tallet var Tromsø det ytterste nord i riket Norge. Det ble da bygd en festning for å beskytte mot russere og kareler fra nord. I samme tidsrom ble den første kirken bygd her. I dag er alle spor av kirken borte, men festningsverket ligger der fortsatt og Skansen er i dag Nordens best bevarte festningsvoll.

Her finner vi også byens eldste hus Skansen, som ble bygd som tollstasjon i 1789. Det er bygd i empirestil slik som man-

ge av de eldre trebygningene i sentrum er.

Storhushold

Det var vanlig at byens bedrestilte innbyggere hadde flere hus på eiendommen sin. Et våningshus hvor herskapet bodde. I tillegg hadde man stabbur, fjøs, kanskje egne hus til tjenerne og ellers det man måtte trenge. Et større hushold dekket de fleste av sine behov på egen hånd. Jordbruk var en nødvendighet også for de bedrestilte i sentrum. Man gikk ikke på butikken og kjøpte melk, den produserte man selv. På 1860-tallet var det faktisk 260 kyr hjemmehørende i sentrum. Om somrene ble kyrne tatt med opp til sommerfjøset som de hadde oppe på Tromsøya.

Da Tromsø fikk en byplan, fikk disse gårdene form av bygårder. Restene av disse bygårdene kan fortsatt se rundt i byen..

Bygårdene

I følge planen skulle våningshusene skulle ligge med langsiden

Bakgården til Harrier H. Mejer. Til høyre ser vi fjøset som nå huser kontorer.

mot gaten og alt av tilhørende bygninger skulle ligge i bakgården. Müllergården i Skippergata er et eksempel på hvordan en bygård kunne se ut. Fra gata ser man en pen fasade. På baksiden, skjernet for innsyn fra gata står fortsatt et stabbur og et fjøs. I dag har flere ungdomsorganisasjoner kontorer her.

Nå var det gjerne slik at tomene var større enn den økonomiske evnen. På sørsiden av våningshusene ble det derfor plass til en hage. Müllergården har den eneste bevarte byhagen i Tromsø. Visste du forresten at Tromsøpalmen kom hit ved hjelp av en engelsk vitenskaplig ekspedisjon som hadde vært i Alta og samlet inn frø. De gav noen frø til en innehaver av en

byhage. I sørveggen på det vi i dag kaller Folkets hus blomstret den første Tromsøpalmen.

Empirestil

De fleste eldre hus i Tromsø sentrum er bygd i empirestil. Neste gang du går gjennom Storgata, sjekk ut dørportalene på alle gamle trehus. Du vil se at de har visse likheter. Særlig i tidlig på 1800-tallet var portalene prangende og iøyenfallende. Symmetri er viktig og vinduene skal stå symmetrisk på fasaden. Fra 1860-tallet ble stilen litt lettere og mindre pompøs.

Noen hus i empirestil har liggende panel – de er inspirert fra Bergen, mens hus inspirert av Trønder-empire har, ja nettopp, stående panel.

Pompeiinspirert

Empirestilen var inspirert av antikken og utgravningene av Pompei på 1800-tallet. Dette gav inspirasjon til både bygningenes utseende og den endelige byplanen som ble utarbeidet i 1837. Før dette prøvde man også å regulere husbyggingen i Tromsø med vekslende hell.

Gatene skulle være parallelle og forbindes med hverandre med tverrgater. Dette er grunnlaget for dagens gatenett i Tromsø. Men sjølinjen som krøller seg helt udisiplinert laget problemer for planen. Det resulterte i Strandgata og Sjøgata.

Branngater

Redselen for brann har satt sitt preg på byplanlegginga. Det ble

satt av plass til å lage branngater, ekstra åpne plasser med "mindst 40 Alen fra Husrækkene paa begge Sider". Det kan nok Vår frues kirke og den katolske prestegården være glade for. Stortorget er en av branngatene og under storbrannen i 1969 brant 39 hus i sentrum ned. Bispegården stod på andre siden av torget og var truet av brannen. Men siden Reguleringskomisjonen i 1849 tok sine forhåndsregler da de planla byen forhindret man ytterligere spredning.

Et annet fenomen man kan skue når man traver gjennom Storgata, er at mange av de eldre husene har avknekte hjørner. Etter en storbrann i København, ble det bestemt at husene på hjørnene skulle være avknekte slik at hestevognene fra brannkorpsset raskere skulle komme seg frem.

Byens eldste

Sveinulf Hegstad fra Tromsø museum viser oss rundt på Skansen. Den gule bygningen på festningsvollen er byens eldste hus og er innehaver av en rekke spennende detaljer og historie.

hus

Huset ble bygd i 1789 på Nordens eldste festningsvoll. En vannfylt vollgrav omkranset skansen fram til midten av forrige århundre. Etter at den nye tollstasjonen kom på begynnelsen av 1800-tallet har bygningene på festningsvollen vært brukt til mye forskjellig. Den ble brukt som fattigskole frem til 1891, da den ble brukt som epidemilasarett for å isolere pasienter smittet av en av de mange epidemiene som hjemsoekte den stadig voksende byen. Under krigen ble finnmarkingene avluset her før de ble skyssset vi-

dere sørover. Etter dette ble den brukt som gamlehjem. At man kun hadde utedo hindret ikke at huset var gamlehjem helt frem til 1969. Frem til i fjor holdt Tromsø bymuseum til her.

Beboerne

«J, eg lar arbeide på bygningene litt etter litt slik at jeg ikke skal fryse ihjel i vinter. Alle ting er så kostbare, da ingen skip kommer, og man således skal nødes til å hente alle ting fra Bergen og derfor betale uhorrlige priser», skrev husets første beboer. Han døde av skjærbuk allerede

første vinteren han bodde i det uferdige huset.

Han var den første tolleren i Tromsø. To tollere med familier var blitt sendt oppover før ham, men båtene hadde forlist og de hadde omkommet. Tollstasjonen på Skansen fikk altså en begredelig start. Men bygget ble til slutt fullført, og med en flid og et håndverk som utklasser dagens.

Bedre håndverk

Panelet på veggen som vender mot sør ble byttet ut på 70-tal-

let, mens resten av panelet er det samme gamle. Hegstad forteller oss at det tyve år gamle panelet allerede er råttent, mens treverket som er over to hundre år gammelt er helt fint. Man tok seg tid til å se seg ut hvilke trær man skulle sage ned.

– De valgte de beste trærne fulle av kvae som er naturens eget konserveringsmiddel, forteller Hegstad som mener at håndverket da var bedre enn det er idag.

Huset er bygd i empirestil og det gav seg utslag i mer en

symmetrisk plasserte vinduer. Panelet er sagt slik at plankene er smalere ned enn de er oppe. Dette har man gjort for å gi veggen et rett preg og oppheve perspektivforskyvningen.

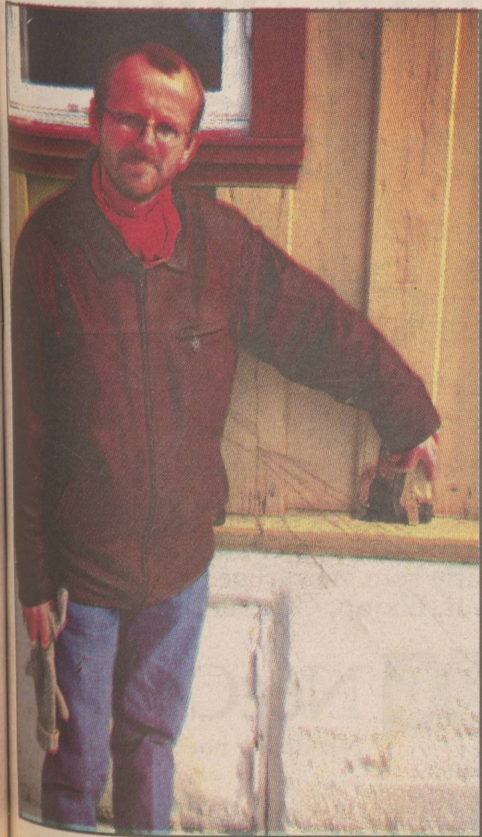
SKRIFTLIGE KILDER TIL BEGGE SAKENE:

TROMSØ MUSEUMS GUIDEKURS

«TROMSØ GJENNOM 10000 ÅR», BIND 3, 1994

Byen fineste og mest pompøse empireportal finner du i Skippergata

Til venstre: Sveinulf Hegstad viser oss hvordan den rundt 20 år gamle veggen er i full forråtnelse.

Til høyre: Byens eldste hus i vårlys for 208de år på rad.

KLASSISKE PERLER MED DINE
FAVORITTARTISTER FOR KUN
59,50,-!!!

I SALG FRA 21. MAI!

EMI
CLASSICS

MARISS JANSONS
ANNE-SOPHIE MUTTER
KIRI TE KANAWA
LUCIANO PAVAROTTI
KATHLEEN BATTLE
PLACIDO DOMINGO
OSLO FILHARMONISKE ORKESTER

RED
LINE

NetCom Kontroll

Mobiltelefonabonnementet som
aldri koster mer enn
200 kroner måneden

Ønsker du deg mobiltelefon, men gruer for hva det koster å bruke den? Da har vi en god nyhet til deg. Det er NetCom Kontroll. Et nytt abonnement hvor regningen aldri blir mer enn 200 kroner i måneden. Garantert. Det gir ca 50 minutter utgående samtale tid ved normal bruk. Tiden for å motta samtaler derimot er ubegrenset. Om du ikke ringer for kr 200, blir restbeløpet godskrevet deg neste måned. NetComs telefontjeneste, Personsvar, er inkludert.

Det er en tilknytningsavgift på kr 300, og en bindingstid på 12 måneder. Den som tegner abonnementet må være over 18 år eller ha foreldre/foresatte som ansvarlige. NetCom Kontroll får du hos Klart Svar, Elkjøp, Cyberia og øvrige NetCom forhandlere.
Internettadresse:
<http://www.netcom.no>

NetCom

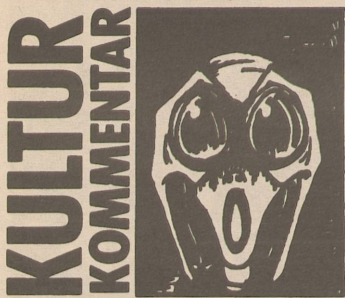
Når du har noe å fortelle

KULTUR

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Mellom heimbrent og gudsord

Det er ikke mer enn ti-tjue år siden det stod plakater i hovedstaden med teksten «ferskt samekjøtt». Folk nordfra som begynte den store emigrasjonen sørover, enten de skulle skaffe seg jobb eller utdanning, fikk ikke boplass så lenge de snakket med sin syngende dialekt. Nordlendinger var en egen underutvikla rase som lukta av fisk og hjemmebrent og pratet med mange banneord.

Så kom det en skikkelse med navnet «Oluf», en vulgær skapning fra det kalde nord. Han oppfylte alle ideer om nordlendingens utseende og adferd, og hadde en stor porsjon sjølironi. Hele det norske folk begynte å le. Hjertelig og lenge.

Man bør vel også nevne at det har vært flere skikkelser som har fått søringene til å flire av nordnorsk humor i kjølvannet av dette. Mossa har virkelig vist folket hvordan ekte kvinnfolk formet av nordavinden er, der ho Emma ikke strakk til. Nordnorsk humor er blitt en egen sjanger, en egen vitenskap. Et eget fag på universitetet. Respekt.

Jo, det er nok lettere å være nordlending sørpå nå. Plutselig snakker til og med en stor skuespiller med krøllene kav vestrerålsk. Og det enda mer en de som har bodd på stedet hele livet sitt. Plutselig var det til og med litt eksotisk å være nordfra.

Jeg forstår godt at de utflytne nordlendingene vil hedre han som har gjort det mulig å stå fram med sin egen identitet. Det er en stor ære å få foreviget smilet sitt i bronse. Å bli en maskot for alle nordlendinger, å være den som sier ting en skal le av. Det nordnorske folkets klovn.

Da jeg stod på torget under avdukinga av bysten fikk jeg assosiasjoner til mytene om hoffnarren. Han som kunne fleipe med alt, men som egentlig hadde et alvorlig budskap. Arthur Arntzen stod på talerstolen og talte med et alvorlig budskap, via Oluf. Og vi bare lo.

Nordlendingene har overlevd i harde kår og med mange meter snø i generasjoner. Kunstneren har vært å bruke galgenhumoren for å overleve. Den er blitt brukt for å tegne et kart over landet nord for Nordlendingene og humoren deres. Ha-ha, dere nordlendinger kan banne og fortelle svinvitser. Det er viktig å kunne le av tragedien, men kanskje vi har glemt å se alvorret i humoren.

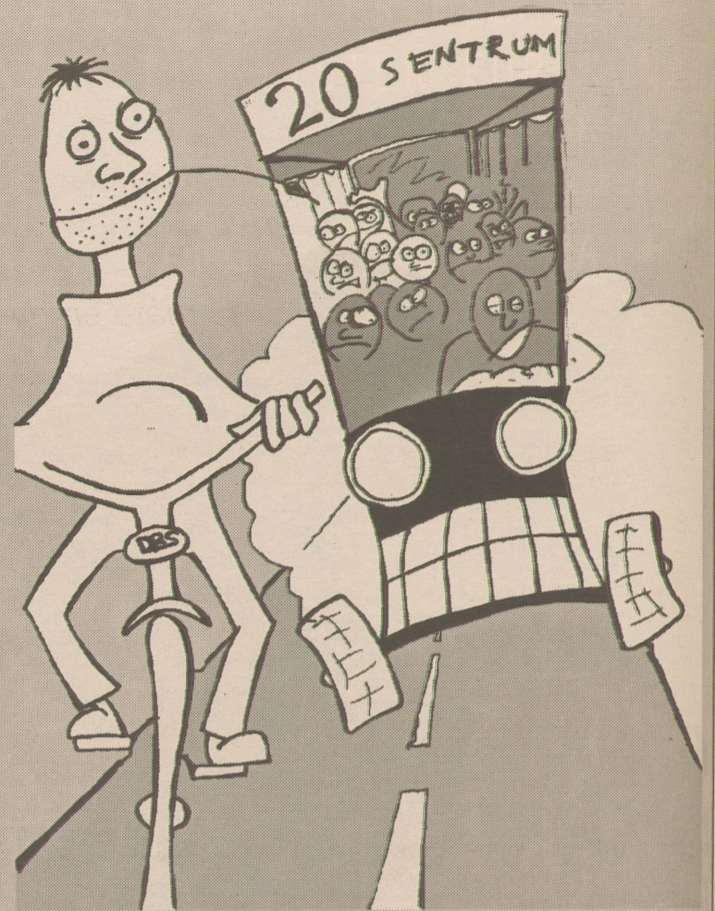
Det kollektivt ubevisste

Det finnes mange forskjellige vårtegn. For noen er det vår allerede når riksmeklingsmannen sjonglerer med et dusin høflighetsfraser for å unngå å si at alt egentlig går til helvete. Andre regner 1. mai med obligatorisk egg-kasting på Carl I. Hagen som sommerens inntogsmarsj. For andre igjen er det at Norge gjør seg til latter foran 30 millioner mennesker i et av kulturverdenens mest fantastiske konsepter. Atter andre hevder at vinteren har sluppet taket når de kjenner hormonene gjøre det samme. For meg, derimot, er det vår når jeg henter sykkelen ut av boden.

Det fine med sykkelen er at den er et alternativ til bussen. Jeg hater nemlig buss. En turist spurte meg en gang hvor han kunne oppleve den norske folkesjela. Stille vann hvor øretet vaker i sommernatta, trange fjorder med olme blikk fra trolske fjell på alle kanter og campingplassen i Skellefteå streift tanken, men svaret ble: På bussen. Hissige stoppsignal og utålmodige dører i tidlig morgen-rush gir nemlig et perfekt utgangspunkt for å iakta nordmannens sanne vesen. Oppskriften er som følger: Sett

deg ganske langt bak, innerst på en to-seter. Følg med de skulende blikkene fra passasjerer som kommer på, og le gjerne stille av det de velger å gjennomgå av humper og ristning framfor å sette seg på det ledige setet ved siden av deg. Neste skritt er å observere de som er en smule mer åpenhjertige og faktisk tar det dristige skritt å dele en to-seter med et vilt fremmed menneske. Legg merke til hvordan de to gjør seg så smale som mulig og lener seg lett fra hverandre. Reflekter deretter over den mumlende halvdialogen som utspilte seg mellom den unnskyldende og den tilgivende. Jeg for min del synes ikke det er så farlig at det er trangt, så lenge det er over skuldrene det tar. Det er imidlertid ikke bare fornøyet å oppleve disse kollektivtransportens videreverdigheter. De kan nemlig gi en hver temmelig dårlig selvtillit. Jeg for min del kan godt leve med at noen velger å stå i stedet for å sette seg ved siden av meg, men at noen som allerede deler sete med meg bytter plass så snart en to-seter bli ledig, det smerter. Og åpner for dystre, eksistensielle refleksjoner.

Jeg har imidlertid mine tvil om problemet begrenser seg til mitt valg av deodorant. Der-

ILL: ASLAK HAANSHUUS

for det nevnte råd til den fremmede som søkte nordmannens gjestfrie, åpne vesen. Men nå sykler jeg altså. Det er herlig befriende å suse av gårde i usivilisert ensomhet, uten måtte omgås andre mennesker, uten konfrontasjoner med fremme-

de, uten å føle meg nødt til å smile. Nå traller jeg en sang mens jeg trækker av gårde, og speider etter hestehoven i veikanten. Når den kommer er det definitivt vår.

Av Asbjørn I. Bartnes

Vårt Tromsø ?

4. og 9. klasse på Gyllenborg skole har satt seg fore å vise oss sitt Tromsø gjennom kameralinsa under ledelse av kunstner Jenny Marie Olsen. De har kalt utstillingen "Mitt Tromsø".

U Marit Helene Stensen

Elevene hadde bidradd med 4 bilder hver, forsynt med mer eller mindre oppfinnsomme titler slik som «En studie i kamerafeil», men de hadde langt mer enn kamerafeil på by på.

Med snø og trær og kaldt vær, så er det ganske kosli hær, sa Hege i 9. klasse. Snø, snø og mere snø var i det hele tatt en viktig del av hva elevene forbandt med Ishavsbyen, og de er sikkert ikke de eneste. Titler som snøbyen, snørekord og snøvær sier sitt.

«Mitt Tromsø er mine venner», skrev Eidar, fulgt opp med bilder av venner og kjente. En skarp observasjon nok mange må innrømme at de glemmer i hverdagens mas. En annen syntes at gullfisker Roger var rene råskinner, noe som ga han status som et bilde på byen. Tannpuss og mamma og pappa var andre tolkninger av oppgaven.

Burger King i skjønn foren-

ing med Domkirka. Flotte bygninger syns elevene. En del feinsmeckere ville nok rynke på nesa, men kunstneren har alltid rett. Visste dere forresten at ordentlige «Byjenter» går på Burger King? I alle fall i følge denne utstillingen.

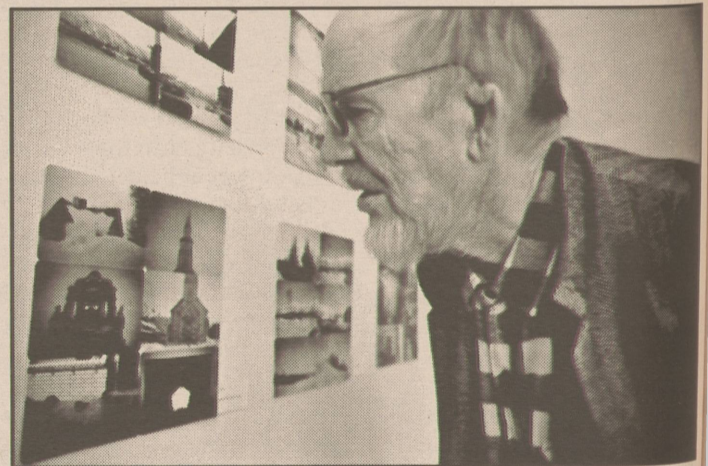
Lederen av prosjektet, Jenny Marie Johnsen bidro også med en samling bilder under tittelen, «Hvem har sagt at himmelen er blå?». Et interessant fargespekter av Tromsøhimmelen ble vist gjennom kamera, men det er nok 4. og 9. klasse sine inntrykk av Tromsø som vil sitte lengst i hukommelsen.

Fortidens Tromsø

Elevene på Gyllenborg har vist oss sitt Tromsø, men sannheten er alltid subjektiv. Idar Ingebrigtsen (80) er en erfaren bygutt som vet godt hva han ville ha fotografert som ung.

U Åsgeir Johansen

Ingebrigtsen er billedkunstner og har atelier i Tromsø Kunstmuseum, noe som bare er naturlig da han har vært nært knyt-

– Dette er en fin utstilling, mener Idar Ingebrigtsen, men savner naturlig nok noen bilder fra «hans Tromsø».

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

tet til bygningen allerede fra 1929 dengang det var Naturhistorisk Museum.

– Hadde jeg hatt fotografiapparat da jeg var så ung hadde motivene vært forskjellige, sier Ingebrigtsen og minnes en tid uten biler og Burger King. I følge ham var Nerstranda billedmessig mest betegnede for Tromsø da han var ung. Det var nemlig der man dro opp båtene når man skulle selge fisk på torgene.

– Museet ville nok også blitt fotografert, sier Ingebrigtsen. Det var nemlig dit byens borgere kom for å la seg avfotografere-

re, og da var det ofte at jentene tok med seg en kjæreste. Så det var jo ekstra spennende for oss guttene, smiler han.

– Utstillingen er kjempefin, sier Ingebrigtsen, men jeg savner bilder av arbeidsliv. Det forklarer han med at vognmenn og fiskere var et merkbart innslag i datidens Tromsø, mens arbeidslivet i dag er skjult inne på kontor.

– Hovedmotivet for bildene mine ville vært det spennende livet rundt Margarinfabrikken, sier han.

Minneord for idealismen

Ved Århus Universitet i Danmark gis det ut et tidsskrift som bærer navnet «Faklen». Det knyttet seg et beskjedent håp om engasjement og vidsyn til min anskaffelse av et eksemplar. Og det var i så måte en dystre tilværelse «Faklen» skulle lyse opp.

Idealismen sover ut bakrusen. Glissent på torget under 1. mai-feiringa i Tromsø i år.

Chai Ling er for lengst glemt. Likeledes hennes medstudenter som måtte ofre livet i kampen for demokratiske rettigheter på den Himmelske Freds Plass. Studentene som satte Europa på hodet i Parisopprøret i 1968 har degenerert til det som populært kalles snyltegenerasjonen. I Sør-Korea lever riktignok kunsten å lage Molotowcocktails fortsatt, men det er langt til Soul. Sogn bærer i dag preg av å være en ganske ordinær studentby.

I dagens Norge tyller vi oss inn i velferd og oljepenger, og det etablerte har tydensynlig ingenting å frykte fra de kommende kull av akademikere. De største avisene vier førstesidene til forbrukerstoff for et publikum som ikke lenger spør om, men hva. Alt later til å være i sin skjønneste orden. Men så gjør «Faklen» opprør.

Redaksjonen i «Faklen» består av et dusin studenter med ulik bakgrunn ved Århus Universitet. De beskriver sitt tidsskrift som et «humanistisk manifest», og deres ideal er dannelse. Redaktør Rune Engelbreth Larsen forklarer: «Med dannet mener vi en person som kan delta i enhver diskusjon selv om han ikke er ekspert.» For å nå dette dannelsesideal vil Larsen innføre et felles førsteår ved universitetet som gir studenter en grunnleggende innføring i både kulturhistorie og naturvitenskap. Han er nemlig bekymret for den minimale kulturhistoriske ballast hos realistene og vice versa. Det later til at han ønsker seg tilbake til tidligere tider, da latin, filosofi og språkvitenskap utgjorde en større del av universitetsutdannelsen, og «Faklen»-redaksjonens budskap får således et temmelig reaksjonært preg. Og de vil mer.

«Faklen» beskriver seg selv som et «offensivt kulturtidsskrift, hvis offensiv ikke består av bro-

sten men av ord.» Og ord er det nok av: «Kristendommen er død. Kirken som kulturens naturlige ledestjerne, dens symbiose av kulturell skaperkraft og utrettelig nestekjærlighet så vel som en verdensforsakende moral og intolerant misjon er på godt og ondt en saga blot. Vi har mistet et dynamisk omdreiningspunkt og en normativ referanseramme, men samtidig har vi sagt farvel til et absolutistisk credo og en åndelig ensretting.»

Utdraget er hentet fra en artikkel i det første nummeret av «Faklen», som kom ut i fjor høst, og gir ikke bare den «udannede» leser mulighet til å sette leksikonet på prøve, men har også gitt presteskaper i Danmark noe å tygge på. «Faklen» hevder nemlig i denne artikkelen at Bibelen er betydelig omskrevet for å tilfredsstille kirkens behov, og reaksjonene fra de geistlige gemakker lot ikke vente på seg. Imidlertid måtte de forsmådde prester innrømme «Faklen» rett i sine påstander da professorer i semittiske språk verifiserte innholdet i artikkelen.

Også andre samfunnsgrupper har engasjert seg i debatten som har fulgt i kjølvannet av «Faklen»s til nå fire utgivelser. Danske aviser har brakt alt fra mishagsyttringer til ellevill begeistring. En anmeldelse i *Politiken* kan tjene som eksempel på det første, da de i en artikkel i høst viste hvordan «Faklen» benytter seg av underbevisst påvirkning ved å skrive sine virkelige meninger bakfra og å bytte rundt på bokstavene.

Teorier om slike okkulte tilbøyeligheter, sammenholdt med

en gjennomgående kritikk av kirken, har ledet mange til å tvile på «Faklen»s ideologiske ballast. Det er ymtet om nynazistiske sympatier og de iherdigste kritikerne har påstått at de syn «Faklen» forfekter hører inn under en fascistisk tankegang.

Like fullt har bladet fått positiv mottakelse. Til og med *Kristeligt Dagblad* brakte i oktober i fjor intervju med flere studenter ved Københavns Universitet som hyllet «Faklen» som «et virkelig godt initiativ» og roste deres arbeid som «godt gået». En av studentene uttaler at den høyredreining i samfunnet som «Faklen» skriver om er «en riktig observasjon. Jeg er ikke paranoid, og mener ikke at det er et komplott på gang mellom statsmakten, kapitalen og pressen, men det er bestemt noen tendenser» fortsetter han, og avslutter med å bringe «Faklen»s noe høytsvevende konspirasjonsteorier ned på et mer jordnært nivå: «Der er for eksempel helt galt når politikerne vil forhindre rockerne og møtes i sine egne hus.»

Men sviktende oppslutning til tross, fortsetter «Faklen» å lansere sine konspirasjonsteorier: «Lever vi overhodet i et demokrati når det ikke er folket, men kapitalsterke organisasjoner som styrer utviklingen og politikken? Lever vi i et demokrati når det ikke er folket, men medieskapt demagogi som dikterer politikerne? Lever vi i et demokrati når det ikke er folket, men EU som vedtar halvparten av våre lover?»

Det er med andre nettopp det «etablerte» og det «norma-

le» som er gjenstand for «Faklen»s opprør, og det «normale» er i følge redaksjonen synonymt med passivitet, egoisme og intoleranse. Denne mentaliteten er et produkt av den tiden vi lever i, en «utid, hvor samfunnet har bruk for en *advocatus diaboli*». Det er det fristende å slutte seg til. Det knyttes derimot tvil til hvorvidt «Faklen» kan fylle en slik rolle.

«Faklen» vil blant annet intoleransen til livs, og visst er det alvorlig at redaksjonsmedlemmer har blitt utestengt fra åpne møter og strøket fra talelister. Men å navngi personer og å referere til konkrete hendelser føyer seg neppe inn i god presse-etisk tradisjon, og er kan hende heller ikke i pakt med det dannelsesideal «Faklen» taler så varmt om.

Men redaksjonen påberoper seg heller ikke noe objektivt utgangspunkt. «Faklen» maler med ildrødt på mørkebrun bakgrunn. Vi står igjen med et bilde som kan tolkes i ulike retninger, men like fullt er det det er: et bilde, et «image». Uten særlig substans, temmelig nonfigurativt hva innhold angår, og uten tilstrekkelig realistisk perspektiv. Men kan hende bedre enn å svartmale.

Det er likevel fristende å slutte seg til «Faklen»s beskrivelse av det samfunnet vi lever i og hvis forvaltning om få år vil hvile på våre skuldre. Passivitet, forflatning og ignoranse later til å være passende merkelapper. Det er imidlertid vanskeligere å gi sin tilslutning til metodene som agiteres fra Århus. En syntese av reaksjonær og revolusjonær filosofi synes

uhåndgripelig og står ikke fram som noen hvesser av den omsegripende sløvhet.

Det er mulig janteloven pus-ter meg i nakken, men «Faklen»s opprørstrang synes å ha et overmodent behov for egenfokusering som underliggende drivkraft. Ved så ubeskjedent å framstille seg selv som en elite hvis skuldre samfunnets urettferdighet hviler på, kan «Faklen»s glans lett kaste et uheldig lys over deres egne, idealistiske motiver.

Det er på den annen side ingen tvil om at «Faklen» representerer et nødvendig opprør. Det er lenge mellom hver gang norske studenter samlet løfter blikket fra pensumliste og karriereperspektiver og viser seg verdig posisjonen som verdens kanskje mest privilegerte mennesker. Det er betenkelig for framtiden at vi, den presump- tivt tenkende delen av MTV-generasjonen, utretter lite hva internasjonalt engasjement angår. Betenkelig, fordi et stort ansvar hviler på skuldrene til de aspirerende forvaltere av det bestående.

I mellomtiden vinker vi idealismen av gårde, med lykke til på den ferden annet steds hen, hvor den kan finne mer fruktbar jord enn vår. Slik at den i ny og ne kan flimre over Tv-skjermene våre fra fjerne verdenshjørner og minne oss om hvor velsignet godt vi har det. Og den trengs kanskje, denne påminnelsen.

«Faklen» tjener dessverre ikke dette formål.

Til helga blir det gravøl.

U Asbjørn I. Bartnes

FOTO: MARTE HOLMEMO

ALLE FOTO: RUNE SÆVIK

Vårens vakreste eventyr

Sol og varme, blide og brune fjes, skiferdigheter på høyt nivå. TULL-mesterskapet i telemark ble en skifest for hele byen.

Kristi Himmelfartsdag skjønte vi meningen med alt sammen. Glemt var all lengsel mot sydlige breddegrader. Glemt var den evinnelige snømåkingen. Nå var snøen roten til alt godt. Den var moro, det var spenning og det var topp underholdning.

Tromsøstudentenes Utråkka låmlaug (TULL) sin årlige skifest har blitt en begivenhet for hele Tromsø. Konkurransen er åpen for alle, og trekker store mengder publikum til fjells. Telemark er absolutt en publikumsidrett.

Mest moro

Over 950 løste billett med fjellheisen denne dagen. Noen dro videre på tur, men svært mange grov seg ut en snøtribune for å se på TULL-mesterskapet. De fikk se fartsfylt portkjøring med mange dyktige skiløpere. Løypesjef Jon Hemming Mathisen hadde satt to parallelle løyper slik at kjørerne fikk duellere to og to.

Det ble flere jevne oppgjør. Flere tapte på grunn av et eneste lite feilskjær. Noen hoppet

salto og helikopter. Andre gikk på trynet - alt til publikums store fornøyelse. TULL legger opp til at det skal være mest moro.

Men etter hver omgang økte nok prestisjen en del - særlig når tidligere verdensmester Trond Aalde stilte opp på startstreken.

Tok av

Aalde fikk da også kjørt seg, og vant med bare knappst mulig margin i flere av oppgjørene. Den gamle reven viste seg rik-

tignok å være eldst til slutt.

Med skiflygingskonkurransen tok så ting bokstavelig tal av. Det var sinnsykt, galskap spektakulært, flott - ord blir fattige. Garvede skifolk fikk se sine livs skihopp. Henrik Halvorsen - student ved UiTø - vant med sin baklengse salto med nedslag.

Men den alle snakket om var likevel Rannei Holten. Trønderjenta vant først slalåmen, og deretter så til med en serie halsbrekkende stunthopp. Rått - rett og slekkelig rått!

Hevnen er søt

Mens skisesongen er over i resten av landet, nyter tromsøstudentene nå fruktene av vinterrens skitvær. Det er vår hevn så ta solbrillene på og nyt de fulle drag. Husk å ringe noen du kjenner i Sør-Norge og fortell dem hva de går glipp på. Noen ganger er det nemlig greit å studere i Tromsø.

**Rannei Holten -
ræste dama i byen -
på ski.**

Ketil Zachariassen forsvarte tromsøstudentenes ære i finalen og tapte med knappst mulig margin. Men mot en tidligere verdensmester er det kanskje greit nok. (Bildet over)

Spadde seg til Syden

Det måtte være i Tromsø at man kunne arrangere et norgesmesterskap i snømåking i mai måned. Det måtte være etterlengtede sydenferier som var premiene. Det måtte være Se og Hør som var arrangører.

Enkelte av oss mener at idrettsaktiviteter skal være funksjonelle. Det var derfor en stor fornøyelse å høre at det skulle arrangeres et NM i noe så nyttig som snømåking, og at var i den byen der det fante mest av slaget. Løfter om sydenturer for forfrossne og nedsnødde Tromsøværinger bidro nok til oppfyllelse av plastflaskekongen Knut Haaviks antatte ambisjoner om PR, profitt og en god gjerning.

Sørpete grus

Den funksjonelle delen av konkurransen var noe skuffende, da konkurransen ikke bidro til å fjerne snømassene utenfor kulturhuset, men dreide seg om å flytte en liten snøhaug fire me-

ter fram og tilbake over en bom ved hjelp av spade og trillebår. Snøen blandet seg etterhvert med en stor mengde grus og ble nokså sørpete i løpet av spadetaksjauen.

Heia pappa

Den folksomme mengden som hadde samlet seg på Stortorget så ut til å more seg under forestillingen av venner og familie-medlemmer som spadde og trillet alt de orket for å vinne en tur til himmelstrøk hvor den slags aktiviteter ikke er nødvendige. Rundt på snøhaugene satt barn og ektefeller. «Heia pappa, heia pappa» var å høre fra en ung duo i bobledresser og bamseluer. Men pappaen var en av de som ikke hadde spadd nok i vinter til å bli norgesmester. Som mange andre røk han ut etter de innledende rundene med godt humør.

Ufrivillig trønder

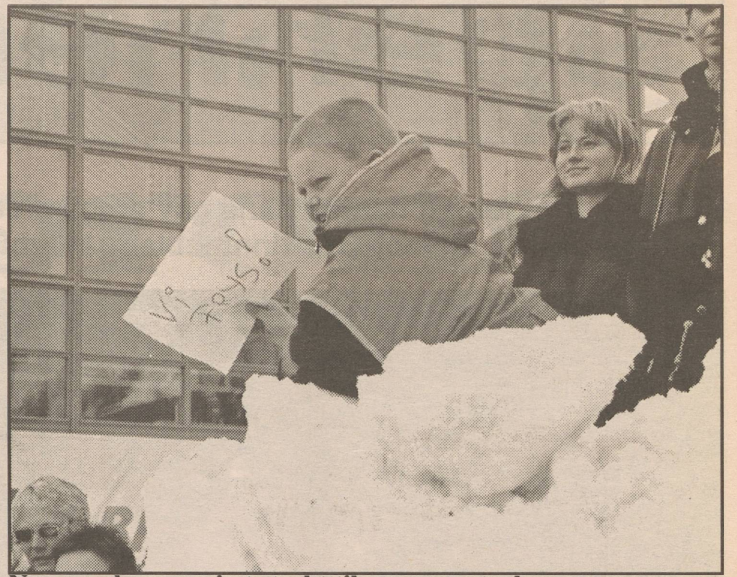
Som studentenes representanter deltok Inger Anita Skogen og Ellen-Beate Jensen som studerer informatikk. Sistnevnte falt med hele trillebåra, mens lærerhøgskolestudenten Inger Anita Skogen spadde seg helt til finalen. Dette til tross for at hun deltok mer eller mindre ufrivillig, da hennes mor i Trøn-

delag hadde hørt om konkurransen og meldt henne på uten Inger Anitas viten.

Rått parti

Finalen gikk ut på å flytte snøen noe lengre; opp bakken fra Storgata og nærmere inngangen til Kulturhuset. Heftet besto av to kvinner og tre menn. Rått parti, da de tre mennene vant hver sine sydenferier på rein muskelkraft og førsteplassen gikk til en yrkes-snømåker, brøytebilsjåføren Lars Molund. Spesielt skuffa var dommer Willy Haugli og kommentator Jon Hervig Carlsen, som hadde lovet å bli med i kofferten til den vinnende kvinne. Dermed ble det omkamp mellom de to kvinnene, og den eneste som ikke fikk sydentur av final deltakerne var vår studentfavoritt Inger Anita Skogen. Hun syntes det hadde vært artig å delta, og det kan man vel kalle sportsånd, selv i et norgesmesterskap i snømåking.

U Marte Holmemo

Noen ønsker seg visst strekt til varmere strøk.
ALLE FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

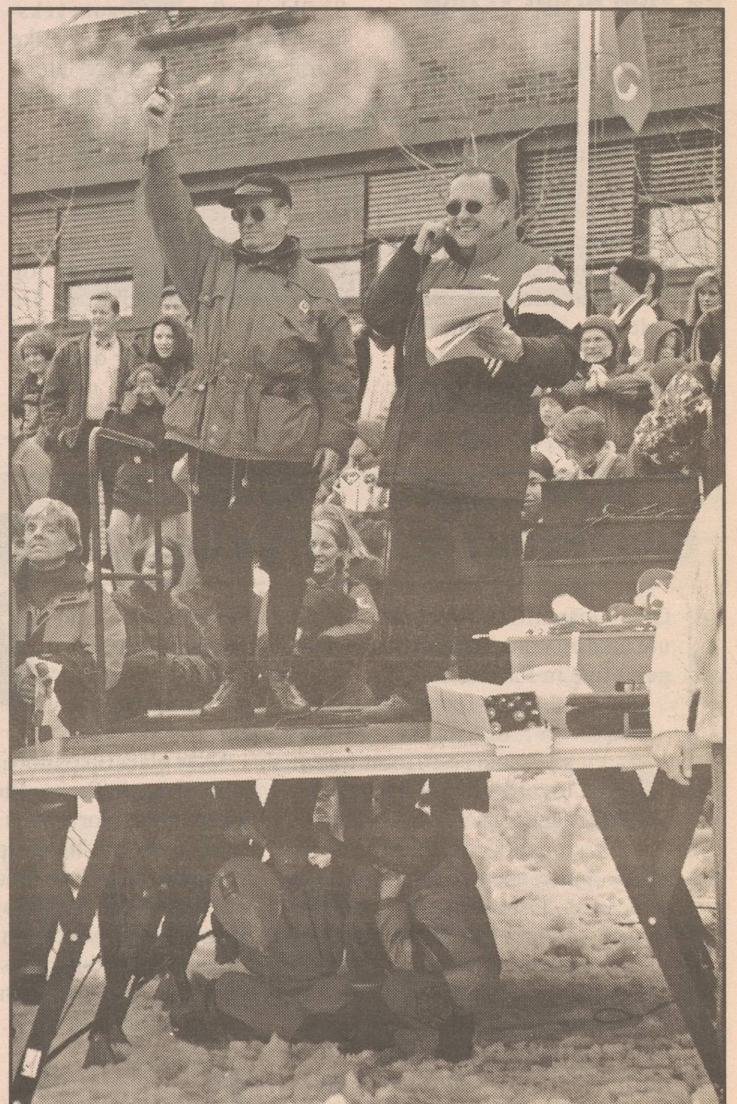

Hastverk er som kjent lastverk, også når man skal over bommen med snø.

FOTO: MARTE HOLMEMO

Inger Anita Skogen reddet studentens ære og spadde seg til finalen. Men det ble ingen sydentur.

Willy Haugli og Jon Hervig Carlsen som det idelle komentatorpar.

Spennende Gravrok

Henning Gravrok og bandet hans gav en glimrende start på vårnettene mellom russere og leopardskinnmøbler på SubSircus.

Henning Gravrok med sitt band skapte en fin stemning på SubSircus.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Harstadværingen Henning Gravrok med sitt band tok turen til Tromsø 8. mai på sin Nord-Norges turne. En fyldig sammensetning av gitar (Børge Petersen-Øverleir), keyboards (Einar Thorbjørnsen), bass (Bård Bergrabb), slagverk (Rune Mathisen) og med Henning Gravrok på saksofoner, gjorde turen til SubSircus vel verdt pengene. Sjangeren ble en interessant blanding av rock, pop og en liten smule funk og eksperimentell jazz. Likevel var det Mariann Lislands stemme syngte tekster av Rolf Jakobsen, som gjorde kvelden aller best. I tillegg hoppet bandets lydmann Are Simonsen opp på scenen og sang et par låter. Sammensetningen av de to vokalene og musikerne ble utrolig spennende, og musikken fylte lokalet med rødvinndrikkende unge mennesker i leopardmøbler og russiske fiskere med landlov.

Grunnen til at bandet har brukt Rolf Jakobsens lyrikk er deres felles engasjement for bevaring av natur og miljø. Disse temaene har gått igjen på begge platene, både «minner om morgenen» fra 1990 som er instrumental, og «Hyss» som kom ut i fjor med Jakobsens tekster. Her var det budskap om den sakte døden i kjellere og loft, en låt mot narkotika. Så en mer naivistisk sang om små kryp under steiner, som bekrefta den vårfølelsen alle plutselig fikk den dagen. Det var som om lyrikken var skrevet til melodiene. Rolf Jakobsen ville ha rocka i graven av glede.

U Marte Holmemo

Variasjoner over depresjoner

Jan Eggum gjestet byen igjen 6. mai. Visst er han den samme gamle, men det var også en fornyet og vital artist vi fikk møte.

Med den siste plata si "Dingli-bang" tok han et skritt vekk fra visebåsen over mot den radiovennlige popmusikken. Kjedeilig vil noen si, men Eggum har nok fått en ny generasjon fans på dette viset. Meieriet ble da også fylt opp - og vel så det - av veldig forskjellige mennesker. Her kom de ikke lenger så unge

- men frustrerte - menn for å høre melankolske ballader om seg selv, og her var det veldig unge jenter som ville syngte og danse med en halvliter.

Nye tryner

Så fikk da alle sitt. Eggum vekslet mellom gamle melankolske storheter og nye gladere låter - passende bakket opp av bandet "Unge frustrerte menn".

Sistnevnte vartet opp med noen av sine egne låter også - siden de tilfeldigvis snart blir å få i platebutikkene. Smaksprøvene lovt imidlertid bra, og minnet om en blanding av De Lillos og Postgirobygget - på bergensk selvsagt, for dem som utstår det. Tekstene er syng

med-vennlige og har glimt i øyet - de vil nok slå an på en studentfest.

Jan Eggum presenterte også en ny kommende stjerne; Kaja Huuse. Hun kommer med egen plate i september - produsert av Eggum. Og hva kan vi forvente? Tja, viser med akustisk gitarlyd, pene melodier, sjarmende stemme og dype tekster - litt vel dype for undertegnede.

Det ble altså en kveld med litt av hvert for alle.

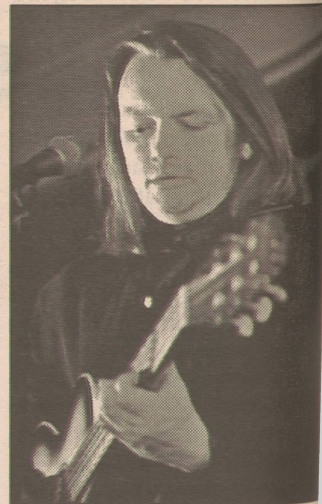
Mer depresjon, takk

Selv mener jeg nå likevel at Jan Eggum er best når han står alene med sin gitar. Det er mer enn nok, for han har en stor, stor stemme og det er så vakkert, så

vakkert når han drar sine gamle depeviser. Da kan en hver ung herre sitte alene i en mørk krok, hulke i rødvinglasset og kjenne seg igjen. En kvinne kan forstå og lære.

Men det forutsetter et konsertlokale med mørke kroker hvorfra man ser mannen med gitaren, og hvor folk holder kjeft og lytter. Det skjer ikke på Meieriet, og jeg kan forresten heller ikke tenke meg andre steder i Tromsø hvor det skjer.

U Rune Sævik

Jan Eggum - ny vår med nytt band og nye sanger.

FOTO: RUNE SÆVIK

Gla'kristen i Par(ad)is

Oslo Gospel Choir er nok en gang ute med en konsertplate, denne gangen «live in Paris».

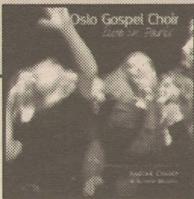
Den første plata, «Live», ble en kritikerrost salgssuksess. Koret høstet lovord utenfor landegrensene, også i USA. Gospelmusikk er ikke akkurat min kopp te, men så langt jeg kan, se leverer Oslo Gospel Choir for såvidt varene også denne gangen.

For anledningen har de fått med seg pastor og gospelkomponist Andraé Crouch og Kristle Murden som gjestesolister. Dyktige musikere har de også med seg; flott «svart» Hammondorgeltraktering av Bengt E.

Hansson, samt noen smakfulle innslag av gitarist Hallgrim Bratberg gjør susen.

Når plata ikke innfrir helt, er det fordi «Live in Paris» etter min smak er drøvtygget for lenge i studio. Kormusikk, og særlig gospel, er laget for å bli spilt live. Plata mangler imidlertid det friske, spenstige og litt tilfeldige preget som kjennetegner nettopp god livemusikk. Jeg tror Tore W. Aas godt kunne vært litt mindre «flink» i studio.

U Martin Tjersland

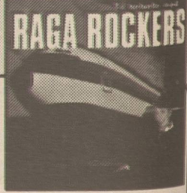
Ikke Ragas revansje

Raga Rockers er ute med en ny cd igjen: Til helvete med Raga Rockers. Det er tøft gjort, for det er ikke in å høre på Raga lenger. Musikkpolitiet overgår hverandre i å latterliggjøre gamleguttas forsøk på å presse enda mer saft ut av sitronen.

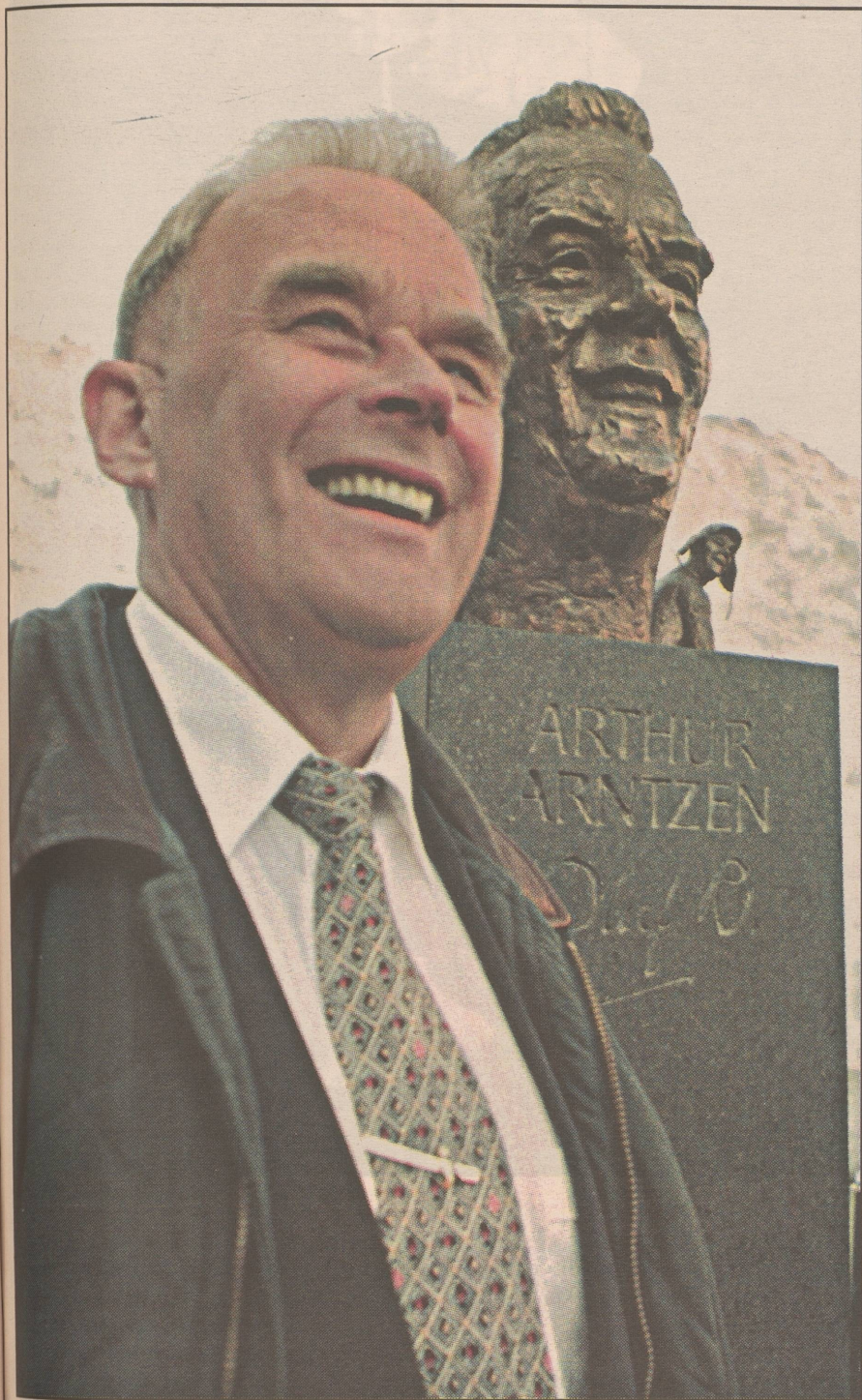
Hetsen vil vel ikke stilne av med denne utgivelsen heller. Alt er ved det gamle: Man tager et enkelt og tøft gitarriff, pøser på med en enkel og kort låt. Raga vil neppe få noen ny vår med denne plata. Låtene er ikke like spenstige som i de glade åtti-åra, men svorne fans vil kanskje tolerere sli-

ke bagateller. Og vokalist og låtsnekker Michael Krohn kan fortsatt få sagt det - av og til. Selvironisk er han også. Med låta "En dåres bekjennelse", innrømmer han at han bare gjør det for penga. "Tida er inne for nye orkestre..." synger Krohn. Tida er inne for en samle-cd, sier nå jeg. Til så lenge får du kjøpe Ragas verker fra åttitallet - de holder fortsatt mål.

U Rune Sævik

Hedersnordlending i bronse

Original, kopi og rolleskikkelse.

ALLE FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Utgangspunktet motvillig, men tydelig rørt over å bli hedret på en bauta. Arthur Arntzen som har fremmet den nordnorske humoren og folkesjela er nå foreviget på Tromsøs torg.

- Her blir busten av Arthur Arntzen stående på torget nedenfor Alberte. Nesten som ho Emma der ho står til bystene i all den etterlatenskapen som vinteren har tatt med seg. Lars Andreas Larsen uttalte det omtrent slik i sin hyllest til sin venn og åndsfrende før avdukinga av busten. Nå står Arntzen på torget og gleder, med Oluf Raiilkattli på skuldra.

Fra nordlendinger i eksil
Humoristen, folkloristen for nordnorsk humor, enkelhet og gudstro. Foreninger for utflytta nordlendinger, samla under organisasjonen Nordprofil, ønsket å premiere Arthur Arntzen for hans innsats, på Arthur Arntzens 60 årsdag 10. mai. Det har visstnok ikke alltid vært like lett å være nordlending sørpå, og det Arthur Arntzen via humor

har klart å gjøre for å skape respekt og forståelse for landsdelen, har mang en nordlending i eksil vært fornøyd med. Leder Rolf Urke og de øvrige i Nordprofil har siden i fjor samlet om lag hundretusen sponsorkroner, samt stor velvilje fra forskjellige hold. Han er svært stolt over at de utflytta nordlendingene har klart å arrangere en fest for to hundre beæra mennesker og engasjert en av Norges mest kjente og dyktigste billedhuggere - Nils Aas til å lage en kobberbyste av Arthur Arntzen.

Storslått sermoni

Avdukinga av bronsebysten foregikk i beste promenadetid, lørdag klokka 12, i solskinn. Det var derfor stor stemning på torget med musikalske innslag med Tromsdalen musikkorps og Tromsø arbeiderforenings Mandskor.

Erlend Rian åpnet seremonien, Lars Andreas Larsen spilte lur og foretok et par verbale ableggøyer på kjent overdrevet nordnorsk.

Fylkesmann Leif Arne Heløe holdt en veltalt hyllest og stod for selve avdukinga, og skulptøren Nils Aas fikk sine blomster og velfortjent ros. Sammen skapte aktøreren en storslått sermoni det så ut til at den noe skeptiske Arthur Arntzen ble rørt av.

Blanda følelser

Det var med blanda følelser og etter mye ettertanke at Arthur Arntzen godtok å få bli hedret i bauta og edelt metall mens han selv er i levende live. Det har også vært en debatt i byen om hvorvidt man bør hedre en høyst oppegående mann, mens andre kulturpersonligheter fra

Arthur Arntzen er svært fornøyd med skulpturen som Nils Aas (t.v.) har laget.

To herrer som er stolte av sin nordnorske humor og kulturbakgrunn.

Bysteavdukingen har vekt stor oppsikt i media.

Tromsø som Cora Sandel, Jonas Lie og folkloristen Ole Heide Aas ikke har fått denne ære.

Med en viss porsjon nøkternhet og beskjedenhet lot Arthur Arntzen Oluf tale via sitt telegram under åpninga. Av innholdet i talen kan vi forstå at symbiosen mellom de to erkenordlendingene er noe både Oluf og Arthur Arntzen må leve med på godt og vondt i all ettertid. Dette illustrerer Nils Aas godt ved å la en liten Oluf i helfigur sitte på Arthur Arntzens venstre skulder. Slik Arntzen har gitt Oluf liv, har Oluf gitt blåst i folks stolthet over nordnorsk egenart, og gitt Arntzen den berømmelse han har fått.

Evig duo

Likevel kan en vel slå fast at Arthur Arntzen også kan stå alene uten Oluf. Dette har han fått be-

vis på som æresdoktor i humorologi ved Universitetet i Tromsø, der han er ansatt som forsker i nordnorsk humor, uten særlig lang akademisk kompetanse. Dessuten har oppsetninga «Den fordømte nordlending»s suksess i hele landet bevist at den nordnorske humoren kan leve videre uten Oluf Raiilkattli. På torget foran kulturhuset kan du i ubestemt framtid skue og hedre dem begge. Arthur Arntzen venter på at måsen skal skite busten ut og at duene skal bygge rede på de store ørene, men han virker likevel fornøyd over resultatet, tross alt.

Marte Holmemo

u

Kondomets historie

Å bade med sokkene på. Gledesdreper. Nødvendighet. Men du har sikkert ikke tenkt mye over dens opprinnelse, utvikling og kamp for respekt og anerkjennelse. En gave til enhver mann og kvinne og for et fritt og ubekymret seksualliv.

Tema: Kondomet - historien om vår venn i nøden.

Dagens kondom i gummi kan vi takke gummimannen Good-year for. I 1844 han vulkaniseringsprosessen og muliggjorde fremstillingen av gummikondomet. Dette hadde to fordeler: 1. De var tøyelige. 2. De var billigere enn tarmkondomer.

Gummimelk

De første gummikondomene hadde en langsløpende søm som må ha begrenset nytelsen en god del. Ved århundreskiftet ble det mulig å fremstille kondomer uten langsgående søm. Man dyppet glassformer i en rågummioppløsning. Denne metoden muliggjorde også fremstilling av kondomer med tupp. Neste fremskritt kom på 30-tallet. Den såkalte latexmetoden ble utviklet. Latex er ekspertbetegnelsen for «gummimelk», plantesaften fra kautsjuktrær. Inntil nå hadde man først måttet bearbeide denne gummimelken til gummi før man videreførdet den til kondomer. Nå kunne man straks lage dem direkte uten fordyrende mellomoperasjoner. Disse nye kondomene hadde dessuten en betydelig lengre

holdbarhetstid. Før var den på tre måneder, nå var den på mellom tre og fem år.

Oljet papir

Men la oss ta steget tilbake i historien og utforske kondomens underfundige fødsel og utvikling.

Allerede de gamle egypterne kjente til kondomet. Bilder fra det tidlige Egypt viser tydelig at det fantes visse instrumenter til beskyttelse av penis. Men om de var ment som preventiv er lite sannsynlig. Trolig var de ment som beskyttelse mot insektbitt, som statussymbol, pynt eller tegn på fruktbarhet.

Kineserne brukte oljet papir som kondomer for ca. 2000 år siden. Også de gamle grekerne og romerne hadde sine kondomer. Uheldigvis vet vi lite om hvordan disse kondomene var, hvordan de så ut, hvem som laget dem og hvem som brukte dem.

Preventivt på Kreta

Den første gangen bruk av kondomer blir nevnt i pålitelige kilder er hos den senromerske forfatteren Antonius Liberalis (ca. 150 e. Kr.). Han forteller her om en gresk episode: Prokris, datter av Eretheus, rømte fra

sin ektemann, Kefalos, og søkte tilflukt på Kreta hos kong Minos. Nå hadde kong Minos sæd det aber at det inneholdt både slanger, skorpioner og tusenbein, noe som førte til at alle hans hustruer døde av forgiftning. Minos tok derfor Pasifae til hustru, for som datter guden Apollon var hun udødelig. Men på grunn av sitt makabre innhold var ikke Minos sæd særlig befruktningsdyktig og det er her Prokris kommer inn. Hun skjøv

en geiteblære inn i «naturen». Her tømte Minos ut sine ulumskeheter før han gikk til sin

hustru, Pasifae. Sæden hans var nå i orden og Pasifae og Minos fikk til sammens åtte barn, deriblant de ikke helt ukjente døtrene Ariadne og Fedra.

Den dunkle middelalder

Romerrikets sammenbrudd betydde også slutten på antikkens gyldne tidsepoke og den dunkle middelalder senket seg over Europa. Korstog og pest medførte drastiske kutt i befolkningstallet. Fosterfordrivelse og sysling med befruktningshindrende midler kvalifiserte til status som heks med påfølgende henrettelse. Vi har derfor ingen overlevd

informasjon om kondomens harde livskår i denne perioden.

Kondomets comeback

Kondomets renessanse tok til på 1600-tallet. Syfilis bredte seg og legene måtte finne et bøtemiddel på denne sott. I 1564 beskriver den italienske legen Gabriele Fallopio kondomer av lin som skulle dynkes i medikamenter og uorganiske salter for å forhindre smitte. Det fantes to typer: 1. Større poser som i likhet med dagens kondomer som ble trukket over hele penis. 2. Mindre poser som skulle skyves inn under forhuden. Fallopio beskriver også hvordan de skulle brukes og kommenterer også deres effektivitet. Som en tilleggsopplysning kan det nevnes at Fallopio også beskrev kjønnslivet utover kondomets beskaffenhet, blant annet den kvinnelige anatomi. Dette har satt sine spor i det engelske språk hvor eggleder fremdeles kalles «Fallopian tubes».

Saueblindtarm og fiskeblære

De fallopiske kondomene fungerte dessverre ikke så bra og ble derfor etterhvert erstattet av

saueblindtarmen. Det ble antageligvis også brukt kondomer av fiskeblærer, selv om de lærde strides om sannhetsgehalten i dette. Det er i alle fall et faktum at det så sent som den 11. oktober 1910 ble tatt ut et patent på en «innretning for å feste fiskeblærekondomer» i det tyske rike.

Forbeholdt adelen

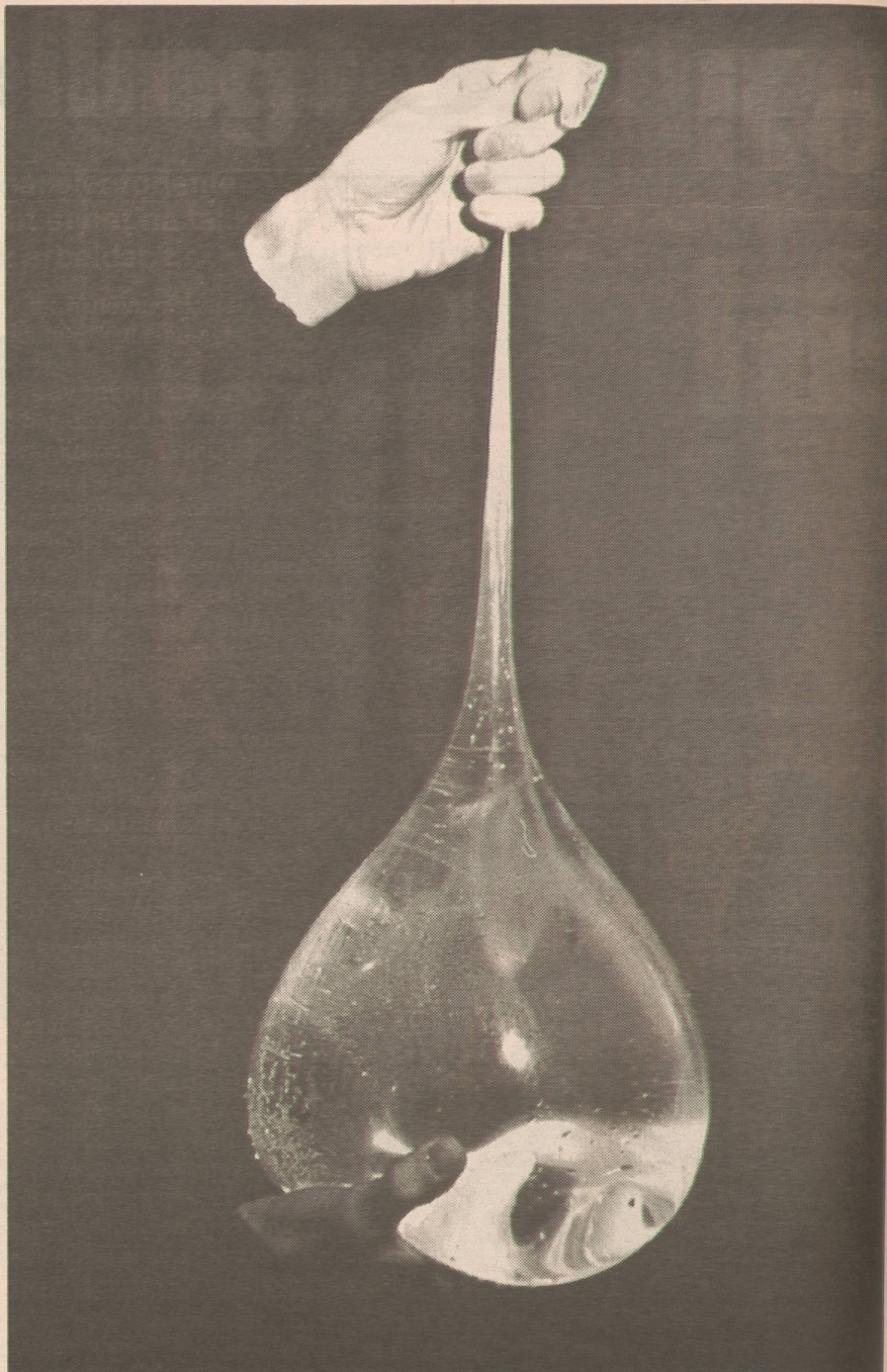
De tidlige kondomene hadde den fordel at de kunne brukes flere ganger, men samtidig den bakdel at de utvidet seg etter en

tids bruk. Bare de færreste menn hadde råd og ikke minst mot til å skaffe seg målsyde kondomer. Slike kondomer beholdt

«Offentlig rop og snakk om befruktningshindrende midler smaker slik av libertiner at det burde forbys i et kristent land»

(engelsk herre i 1737)

sin form, men var betydelig dyrere. Kondomet var derfor på mange måter forbeholdt adelen, og til og med sjarmøren Casanova benyttet seg av kondomet under sine bestrebelse med å skaffe seg sitt ry. I 1954 ble det i kjelleren på et gammelt engelsk herresete funnet en gammel kiste som inneholdt ærverdige gamle kondomer. Disse er blitt tidfestet til tidlig på 1800-tallet. Det var pakninger med åtte i hver, målene var ca. 190 mm (lengde), 60 mm (vidde)

ARKIVFOTO: AN-MAGRIT GJERTSEN

Casanova brukte kondomer, selv om han ikke likte det, han heller.

Kati Anker Møller kjempet for seksualopplysning på 20-tallet.

og 0.38 (tykkelse). Her kan det være på sin plass å nevne at dagens kondomer har en tykkelse på 0.03 mm. Ved den åpne enden var disse kondomene for øvrig foret med silke.

Antikondomfront

Selv om kondomet altså var forbeholdt overklassen, ble det alt i det 18. århundre stemplet som både ukristelige og syndige. Det var på denne tiden uklart hvilken klassetilhørighet pro og kontra gruppene tilhørte. På den ene siden var det de moralsk korrekte som tok avstand fra befruktningshindrende midler med kristen argumentasjon. Sammen med denne gruppen regnes også hyklerne, det vil si de som mente at disse tingene ikke var så gale i seg selv - bare man ikke pratet om det.

Voksende underklasse

Samtidig som underklassene vokste i takt med kloakkrottene, ønsket man å hindre befolkningsøkningen med å hindre arbeiderne i å formere seg. Det var ikke bare moralsk forkastelig, men også straffbart å gi dem

veiledning om prevensjon. Man var på den annen side redd at hvis arbeiderklassen ikke måtte bruke alle krefter på å fø sine store barnefamilier, ville de i stedet bruke tida på demonstrere og lage revolusjon. Arbeiderne på sin side ville ikke ha overklassens innblanding i sine forplantningsvaner. Slagordet «om vi vil ha unger eller ikke bestemmer vi selv» oppsto i den maskuline delen av arbeider-

«Jeg har opplevd mange tunge ting. Som åpning av Vinmonopolet og innføring av tippeløven, men den tyngste av alt er at folk lærer opp til å bruke preventive midler».

(Kristelig Folkepartipolitiker)

klassen, men ble senere adoptert av kvinnesaksforkjemperne. Legestanden var også skeptiske mot kondomet. Det ble erklært like farlig som onani. Kvinner som brukte det ville bli sterile og nymfomane. Begge kjønn ville rammes av vrangforestillinger og selv-mordstanker

Mødrehygiene

Etter første verdenskrig ble offentlige rådgivningskontor åpnet i Norge med diskrete dekknavn for ikke såre den offentlige skamfølelse. Kvinnesakskvinnen Katti Anker Møller var en av foregangskvinnene for mødrehygienekontoret som ble

Nå er det lov å reklamere for den.

Kondomer - det eneste som beskytter mot alt.

ARKIVFOTO

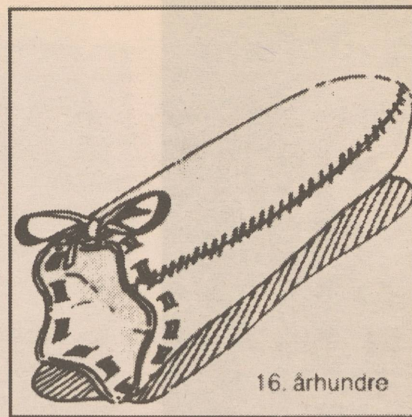
opprettet i Kristiania i 1923. I 1930 fikk kontoret offentlig støtte for at man skulle dele ut gratis prevensjon til arbeidsløse og forsorgsunderstøttede. Motstandere som Professor Hallesby på sin side hevdet at det beste preventive for kvinnens helse da hun ikke skulle føde for ofte var avholdenhet. Dermed basta.

40 000 til eget bruk

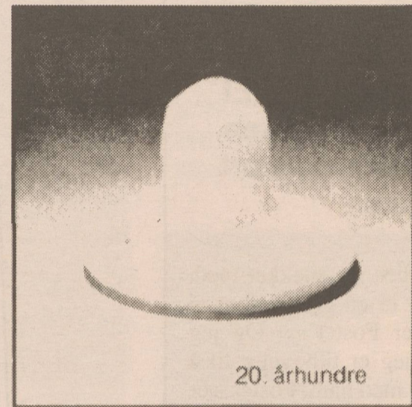
De siste tiårene er det nærmest blitt moralsk forkastelig å ikke bruke kondom, og i disse aidstider er dette det eneste prevensjonsmiddelet som anbefales ved tilfeldig sex. Men det finnes fortsatt steder der kondombruk ikke er fullstendig akseptert. Irland er et eksempel på dette, hvor kondomer ikke var tillatt til noe annet enn personlig bruk i spesielle tilfeller der man kunne få sådan på resept fra apotekene. En mann som på syttitallet ble tatt i tollen med 40 000 kondomer, måtte derfor sverge på at alle sammen var til eget bruk.

Så da kan man med god samvittighet grave fram kondomet som har ligget i lommeboka siden åttende klasse og beundre den med verdighet.

U Siv Tofte Nordfjellmark

Det 16. århundrets kondomer var en linpose impregnert med medikamenter.

En gammel kjenning?

Kondomske kuriositeter

Byen Condom

En hver nyvinning med respekt for seg selv må ha noe oppkalt etter seg. Vi trodde vi hadde funnet det ultimate kondomnavn, for ved elven Baïse i Frankrike ligger byen Condom. Videre etterforskning ga dessverre negative resultater. Det tidligere biskopsetet har ikke en utpreget bruk av kondom, heller det motsatte. I tillegg kommer nok navnet Condom kommer fra ordet Condotomagus, som betyr landsbyen der to vannveier møtes, noe som skjer nettopp der, her flyter nemlig de to elvene Baïse og Gèle sammen.

Bistandskondomet

Nå kan vi først som sist skrive om vårt kjære naboland Sverige. De sendte nemlig ti millioner kondomer nedover til Kenya som et lite bistandsbidrag. Dessverre, som så mange andre bistandsprosjekt fra Vesten glemte man å spørre hva mottakerlandene mente. De ti millionene ble sporenstreks sendt tilbake - de var for små for Kenyansk standard. Der fikk dere den Sverige.

Alternativt bruk

Visste du at innkjøp av kondomer står som egen post på militærbudsjettet til den australske forsvarsdepartementet? De kjøpte nemlig inn 541 000 kondomer til bruk på geværløpene. Kondom er en utmerket beskyttelse av geværløpet på fuktige dager. Metoden er anerkjent blant eksperter og er vistnok svært effektiv.

Kilde: Jeanette Parisot: «Kondomet i lyst og nød» (1987)

U Marit Helene Stensen

ØLSPALTEN

Av Asgeir Johansen

Denne gangen skal vi ta for oss et øl fra landet «down under», nemlig Australia. Et land kjent for ørken, sorte enker og stort ølkonsum.

En australier jeg snakket med, sa at «det er en grunn til at vi eksporterer Foster's.» Og jeg må si at jeg er tilbøyelig til å være enig med ham: Foster's er ikke et særlig spennende øl og mangler i aller høyeste grad særpreg.

Likevel har ølet satt sitt preg på Australias bryggeindustri. Alle vet vel hvem som først koloniserte verdensdelen, og uten at vi trenger å sette ord på verdens største fornektelse, kan vi si at de var engelske. Disse hadde med seg sin egen ølkultur, men denne var ikke særlig tilpasset kontinentets intense varme. Derfor var Fosterbrødrene fra New York på rett sted til rett tid da de startet The Foster Brewing Company i 1887. De hadde nemlig et kjølingsanlegg, noe som for det første gjorde det mulig å brygge øl av lagertypen, og for det andre gjorde det mulig å oppbevare ølet. Dette hadde tidligere vært umulig på grunn av Australias varme.

Til at Australias øl smaker så likt, er der forbausende mange varianter. I realiteten eies alle bryggerier av to større selskaper, Lion Nathan og Foster, og disse har pussig nok opprettholdt den store floraen av pilstyper. Grunnen til dette er at mange australiere i aller høyeste grad er lojale mot sine egne merker, og å legge disse ned ville være det samme som å miste markedsandeler.

Som en generell trend kan man si om Australias øl at det serveres iskaldt og får en søtlig smak med en lett aning humle etterhvert som det blir varmere. Australia regnes forøvrig som et av verdens mest øldrikkende land, så man skulle jo tro at de har peiling. Foster's imponerer riktignok ikke, men Australia er større enn som så.

Til slutt kan det være passende å referere til Monty Pythons australske filosofiprofessorer og deres gåte om amerikansk øl: What's the similarity between American beer and making love in a canoe? - They're both fucking close to water.

Nyt deres øl!

Toppløst

En av de toppløse servitørene på Rufus sitt bærtparty på IMR tar seg en velfortjent hvil. Bærtpartyet er en begivenhet som finner sted en gang i året, første gang var i 1987. Målet med festen er å gjøre ære på jentene på IMR. Ufattelig festlig...

FOTO: VEGARD BØNES

Kulinæriske Glæder

Sex, Mat og Rock'n' Roll

Takk for spist! Mat er sex... og litt rock 'n' roll . Sørg for å holde tungen i rett munn når du kaster deg over vår egenkomponerte «Cod Tounge Explotion»

Heldigvis har vi flere fordeler som studenter i Tromsø enn all snøen. For alle matfanatikere må det være et must å benytte seg av tilgangen på alle de utsøkte råvarene fra havet. En av disse er delikatessen torsketunger. Huff og gruff tenker kanskje du, men tilberedt på den riktige måten blir dette usannsynlig lidenskapelig. Og prisen er forholdsvis lav.

Torsketunger har en lang tradisjon i norsk kystkultur. Men dessverre en spennende del av fisken som ofte blir glemt i matlaging. Tøff nord-norsk ungdom stående på «feskmottaket» og skjært tunge etter tunge, med si snart opptjente Iron Maiden plate og apachesykkel, glemmer nok ikke hvordan tungene la

grunlaget for et videre rocka liv. Dette alene må da være god nok grunn for enhver med litt fart i sjela til å la tungene tale sin egen smakssak.

Når det gjelder tilberedning er det vanligste å panere tungene for å gjøre dem sprø, og de kommer helt til sin rett sammen med vår sursøte chilisaus. De råstekte potetene gjør det hele til en barsk opplevelse. Tilberedningen er gjort på under en halvtime, og prisen kommer på ca. 30 kr per person. De fåes kjøpt hos fiskeforretningen Dragøy, eller større kolonialforretninger. Server til en av dine hardbarka venner, sett Nick Cave i cd-spillere og ønsk eksamen dit pepper'n gror.

**«Cod Tounge Explotion»
(for 2 personer)**

Ingredienser:
ca. 600g torsketunger
2-4 poteter pr. person

til panering:
50g brødsuler
3ss hvitemel

½ ts salt
½ ts sort pepper
¼ kajennepepper (kan sløyfes)
2 egg + 2ss melk
Smør til steking

Saus:
1 ½ dl. tomatketchup (Heinz er best)
1 ½ dl. sterk chilisaus
2 fedd hvitløk + lik mengde frisk ingefær
vårløk eller ½ vanlig løk
1 ss soyasaus
1ts sukker

Fremgangsmåte:

Bland brødsuler, hvitemel, salt, pepper og kajennepepper i en bolle, egg og melk i en annen. Vask tungene og tørk med papir. Dypp dem først i melblandingen, så i egg/melk blandingen og deretter i melblandingen igjen. La dem ligge å trekke litt. Imens kan du lage chilisausen; Stek løk, hvitløk og ingefær. Tilsett ketchup, chilisaus, soyasaus og sukker + litt vann. La det småputre under lokk mens du steker tungene og potetene hver for seg. Potetene

skjæres i båter eller avlange rektangler (ca. 1 cm. tjukk), og stekes i mye olje til de har fått en gylden brunfarge (salte og pepper). Sil av fett eller legg på trekkpapir. Tungene stekes til de er pent brune på begge sider. Anrett tungene og potetene på en tallerken med en servetronbåt og noe grønt. Server sausen ved siden av.

God fordøyelse!

Lars og Kristian

nettPreik

Kinogøy

Navn: Tobias' Kinoside

Adresse: <http://home.sol.no/ktflatin/kinoside.htm>

Kategori: Hysterisk morsomt

Er rad 14. langt fremme? Det står parkett på billetten min, men jeg sa da ettertrykkelig at jeg ikke skulle ha på balkong! Jeg vil ha to billetter sånn omtrent midt på lerrete.

Tobias er en kar som jobber på Saga, og har gjennom tidene samlet på sitater som litt utenksomme publikumere strør rundt med. Og det har etterhvert blitt en lekker samling med sitater.

1001 dalmantiner? Døden på Albatross?

Kunde: Hvor skal jeg hen? Kontrollør: Sal tre. Kunde: Halv tre? Det kan det ikke være, klokken var fire i stad!

Vel, denne siden bør oppleves slik at neste gang du inviterer livets flamme på kino, så vil du aldri slippe opp for samtalemener.

JQuake

Fjorårets spillsuksess startet på internett. I løpet av noen uker ble et ufattelig antall shareware-kopier av spillet nedlastet fra nettet. Og nå har to svenske karer lagd en javaversjon av Quake. Javaversjonen krever mindre systemressurser, fungerer på de fleste operativplattformer (så vidt jeg vet så er originalspillet kun tilgjengelig for PC) og koster deg ingen ting.

Javaversjon av Quake kalles JQuake, og er foreløpig litt uferdig. På <http://www.games.no/games/jquake/> kan du ta en smakebit på dette imponerende "applet". Etter noen minutters nedlasting er alt klart. Både lyd og musikk er borte, du er alene på hele brettet (du kan bare drepe deg selv), men ellers er alt helt lik originalversjonen.

Denne versjonen av JQuake utvikles dag for dag, og forhåpentligvis vil de svenske programmererne bli helt ferdig en gang i tiden.

Apropos orddeling

I forrige nettpreik presenterte jeg Astronomer mot orddeling (AMO). Men onde tunger ville ha det at Utopia ikke er helt utvunnet på dette området, og en av våre lesere oppdaget 19 orddelingsfeil i forrige Utopia. Trøsten er selvfølgelig vår lillebrødre Nordlys og Tromsø aldri hatt gått gjennom en slik test – og jeg vedder bort et internettabonnement på at orddelingshyppigheten er større i dagsavisene. Noen som tar utfordringen?

Per Steinar Moen

Vi noterer at...

...av de 22 personene som druknet i Moskva i første kvartal i år, druknet 17 i badekaret, og de fleste av dem var påvirket av alkohol. Dette er en fordobling i forhold til samme periode i fjor.

...ei gulltann hører med blant en av de tingene som ble auksjonert bort sist mandag. Politiet har nemlig ikke gidde å finne eieren av den verdifulle tanna. Den som mista tanna var egentlig heldig, mener vi. Når man klarer å miste ei tann, kan det bare regnes som rein flaks at han ikke mista hodet.

...VG og Dagbladet fortsetter sitt korstog mot øvrighetens krampeaktige forsøk leve sitt privatliv privat. Denne gangen var det Kongen som måtte til bers. På slottet finnes et lite rom der Kongen av og til går for å gjøre ting vi til nå har trodd at konger ikke behøvde å gjøre. Dagbladet avslører videre, uten bluferdighet, at det til og med lukter vondt når han er ferdig. Verden er ikke det den engang var...

...T.I.L. banka Bodø/Glimt. I fotball altså. Bare i tilfelle det skulle interessere noen. Det interesserer ikke oss. Bare så du vet det.

...eksamen er en dårlig oppfinnelse.

...folk som ikke har eksamen nå er motbydelige.

Studenter annonserer gratis på;

Tavla

Etterlysning

Trommeslager søkes til studentorkesteret Ompagniet, for blandt annet 17. mai - opptreden.

Kontakt Helge Notø, tlf. 77 65 63 76

Innbo

Diverse innbo, inkludert hvidevarer selges billig, grunnet flytting.

tlf: 776 89 415

Bosted

Studine trenger plass å bo i juli måned. Billig, sentralt og stort foretrekkes.

tlf: 776 89 415

Sykkelnøkkel

funnet på parkeringsplassen ved Driftsentralen ved Ui-Tø. Kontakt Utopia, ved Marit. Tlf. 77 64 42 83

Sofa

Utopia trenger en sofa. Har du en som bare står der å tar opp plass, kan vi komme å hente den gratis.

Kontakt Martin på Utopia, tlf 77 64 42 83

English summary

Expensive extra education

Department for educational studies at Tromsø College has, as a consequence of limited funding, decided to charge students taking extra education NOK 1.200,- pr. credit.

– We fear that students will be unable to take the education they want the most, says chair of the Student Council Elisabeth Bergvoll on the consequences of the decision. – Bad economy and a reduced number of courses being available have led to several student's not feeling ready for work, and the decision is a pertinent to these students, she says.

Head of the department, Magne Aanesen, says that they need to earn money on their activity in order to cope with the bad economy. – But we

have given signals that this case must be looked at once more, he says.

Both Bergvoll and Aanesen hope for a rejection of the decision in the Department Board's next meeting.

Changes in historical studies

Department for historical studies will alter the sequence of lectures in world history and Norwegian history. Lectures on world history will thus be given both in autumn this year and spring next year. As a consequence, students who intend to begin historical studies this autumn will not have lectures on Norwegian history.

– I would not recommend students to begin their studies this autumn unless they are prepared to read Norwegian

history on their own, says adviser Steinar Aas at department for historical studies.

– The reason for altering the sequence of lectures is that students seem to have difficulties with managing the relatively challenging world history curriculum in the short autumn term, he explains.

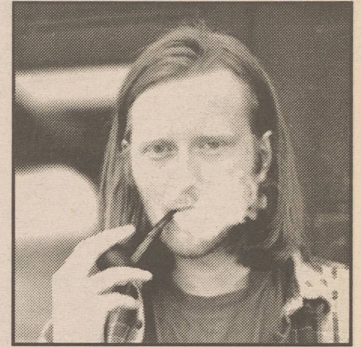
Oslo dominates NSU

On the 43rd national assembly of the Norwegian Students' Union (NSU), held in Oslo recently, a new administrative board was elected. All the new representatives in the board are from Oslo.

Anne Rygg is the new conservative leader of NSU. Her deputy, Ingrid Geirhovd, along with the rest of the board, is a socialist representative.

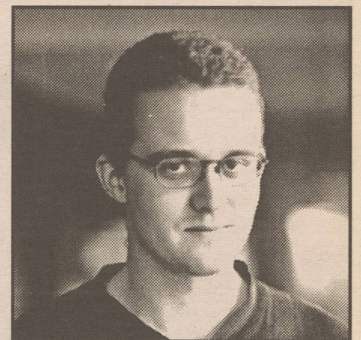
Fire på rad

Hva skal du gjøre i sommer?

Jaradar Lødøen, 22 år

– Jeg skal jobbe i barnehage, og så skal jeg kjøre motorsykkel til Bjerkvik og Bjarkøy. Med eksosrype.

Torbjørn Møhle, 23 år, fysikk

– Jeg skal jobbe på Hydro Aluminium Stålverk i Surdal. Jeg kommer også til å gå på fjellet en del. I tillegg bor jeg bare 200 meter fra en utepub.

Lena Jensen, 22 år, dokumentasjonsvitenskap

– Jeg skal jobbe på sykehjem i Kabelvåg – jeg skal neppe på ferie i sommer. Dessuten kommer jeg til å skrive en del i sommer. Selvfølgelig skal jeg sole og kose meg, gå på fjellet og ut på havet; slike ting man gjør i Lofoten.

Guro Berild, dokumentasjonsvitenskap, 20 år

– Jeg skal jobbe på bokhandel i Bodø, og 6. august skal jeg på U2 konsert i Oslo.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Snøen jobber med ei strategisk tilbake- trekking fra Tromsø. Sola er i ferd med å opparbeide seg 24-timers kontroll over byen. Dessuten sier de som har greie på det at mygga kommer til å bli sjelden i år. Men fremdeles gjenstår det et lite moment før vi studenter kan glede oss: Vi må overleve eksamen. Utopia gir deg her de beste unnskyldningen for å unngå å lese.

Onsdag 14. mai

TSI har ekstra ordinært årsmøte klokka 1700 i Lillehi- et.

På Dampen er det i kveld alternativ aften. Stikkordet er - elektronisk.

Dra på Subsirkus hvor The Baby Club lover å presentere en vidundelig kveld. Dj Jeremy Healy fra UK og Dj Kolbjørn skal spille god musikk. Og det er sikkert ikke det eneste...

Torsdag 15. mai

Siste mulighet til å se «Kem eie vinden» på Kulturhuset. Du kan høre Norsk Stryke- orkestermusikk, også det på

Kulturhuset.

Det er åpent møte i regi av Innvandrforum på Flerbrukshuset i dag.

Fredag 16. mai

Er du glad i trær? Om så er tilfelle kan du dra på Nordnorsk Kunstmuseum og se hvordan Niklas Gulbrandsen har snittet i sine trær. Dessuten er dette en billig måte å tilbringe fredagskvelden for det er gratis inngang! Denne trenittutstillingen går fram til 19. mai.

Et annet alternativ kan være å dra på Ungdoms- fest på Flerbrukshuset. fot

Lørdag 17. mai

Spis is, pølser, brus og eg- gedosis og prøv å ikke søl på bunaden i år også.

Søndag 18. mai

Det engelske bluesbandet, Dr. Feelgood underholder i kveld på Roger's.

Mandag 19. mai

Se TIL knuse / bli knust av Brann på Alfheim Stadion, klokka 1800.

Tirdag 20. mai

I dag er en fin dag for å slappe av og nyte gårdagens seier over brann. Hvis du hater fotball, kan du bruke dagen til å lese til eksamen.

Onsdag 21. mai

Dette er en fin dag å ha fest på. Men ikke fest til solned- gang, for da blir du ikke fer- dig før ut på høsten en gang. Ble dette for kryptisk for deg så la oss da det i klar- tekst - I NATT KOMMER MIDNATTSOLA!!!

Floraen i Chile kan du bli bedre kjent med når hovedfagstudenter skal holde lysbildeforedrag over tema- et på Tromsø Museum klok- ka 1915.

Torsdag 22. mai

Torsdager er generelt sett kjedelige. I dag er antakelig ikke noe unntak. Derfor er akkurat i dag den perfekte dag for panikk.

Mur deg inne på sove- rommet, og les!

Utopia har forresten deadline i dag.

Fredag 23. mai

Er du glad i kormusikk så kan du i dag og i morgen høre Blandakoret Nordaførr. Hvor konserten holdes må du finne ut selv.

Men en ting er sikkert. Ballettglade mennesker kan i kveld oppleve Nasjonalba- letten på Kulturhuset.

Lørdag 24. mai

Det er lørdag, ikke sant? Denne dagen er som skapt til å feire at rusen endelig har fått av seg kjeldressene. Riktignok er det ei uke si- den, men herregud... De al- ler fleste unnskyldninger for å feste er gode unnskyldnin- ger.

Søndag 25. mai

Til glede for gamle og nye fans - Jonas Fjeld og Ole Paus kommer med ett helt

nytt show. Dette kan over- væres på Kulturhusets Stor- sal klokka 1930.

Mandag 26. mai

En ny start på ei ny uke. Opp og hopp! (Eller enda bedre: marker overgangen med en anarkistisk revolu- sjon: Tilbring hele dagen i senga.

Tirsdag 27. mai

De av dere som er ferdige med eksamen kan gå rundt å være lykkelige.

Vi andre har vel full ti- meplan i dag.

Onsdag 28. mai

Et nytt nummer av Utopia ser dagens lys. «Og alle hjerter gledet seg.»

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/ e-post, ELLER stikk inn- om Glassburet på ISV: